Sfântul mare mucenic Areta şi cei împreună cu dânsul

(s.v. 24 octombrie / s.n. 06 noiembrie)

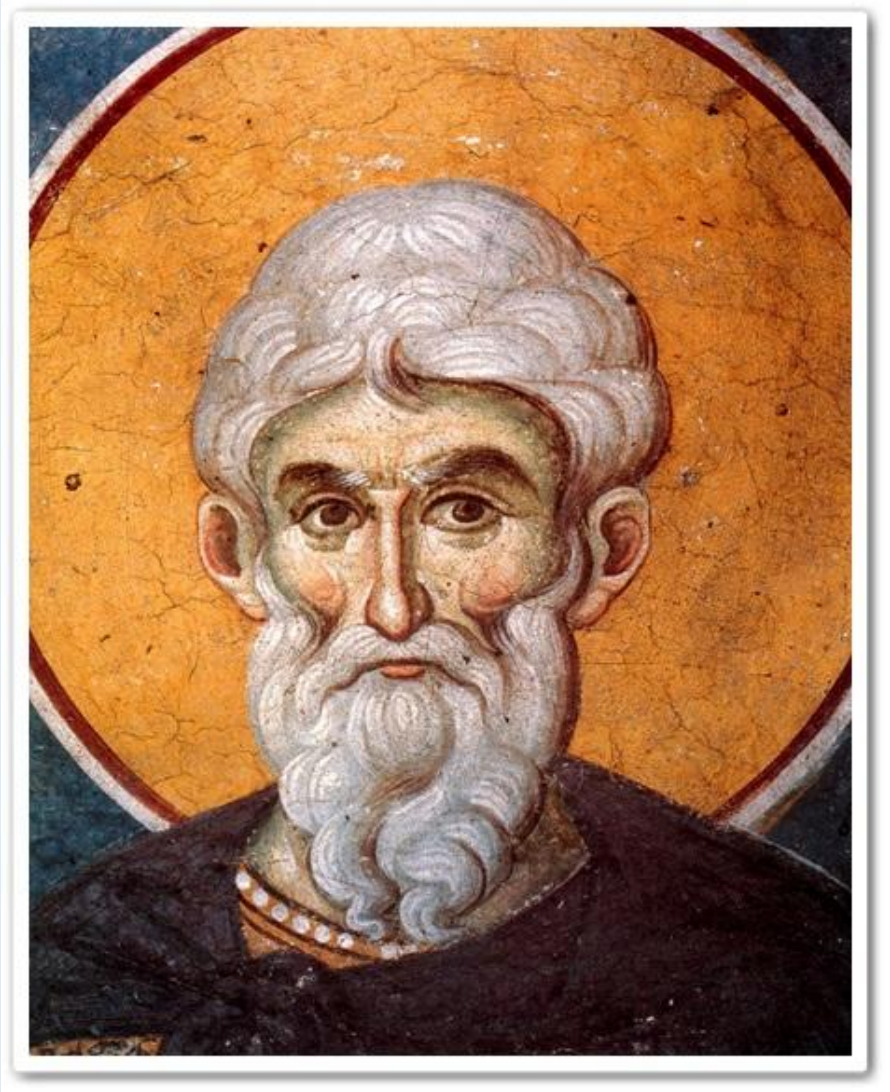

Materiale despre Sfântul mare mucenic Areta şi cei împreună cu dânsul:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf.%20mare%20muc.%20Areta%20(24%20oct)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Areta

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Areta

****

Sfântul Areta era eparhul cetăţii Nagran din sudul Arabiei, care era ţinutul Omirului şi a fost chinuit pentru credinţa lui în Hristos împreună cu alţi patru mii de creştini: preoţi, monahi, monahii, bărbaţi, femei şi copii. Sfântul Areta, cu bărbăţie şi mărime de suflet, a primit lupta muceniciei, măcar că era atât de bătrân,

având nouăzeci şi cinci de ani. Deci, viteazul acesta nevoitor al dreptei credinţe a luat moartea cea prin sabie, după ce mai întâi a întărit cu cuvintele sale pe toţi cetăţenii săi, în credinţa cea în Hristos.

Index

În această lună (octombrie), ziua a douăzeci şi patra - Sfântul mucenic Aretha şi cu însoţitoarele lui (Minei) 3
Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Areta şi către cei împreună cu dânsul 16
Imnografie 26
Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfântului mucenic Areta şi a celor împreună cu dânsul 28
Sinaxar - Pomenirea Sfântului marelui mucenic Areta şi cu cei care îl însoţeau 49
Sinaxar - Martiriul Sfântului Aréthas și a celor dimpreună cu el 51
Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul mare mucenic Areta 56
Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul mare mucenic Areta 58
Proloagele - Pomenirea Sfântului marelui mucenic Areta şi însoţitorii săi († 523) 60
Sfântul Nicolae Velimirovici – Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului mare mucenic Aretas [Areta] 63
Icoane 65

În această lună (octombrie), ziua a douăzeci şi patra - Sfântul mucenic Aretha şi cu însoţitoarele lui (Minei)

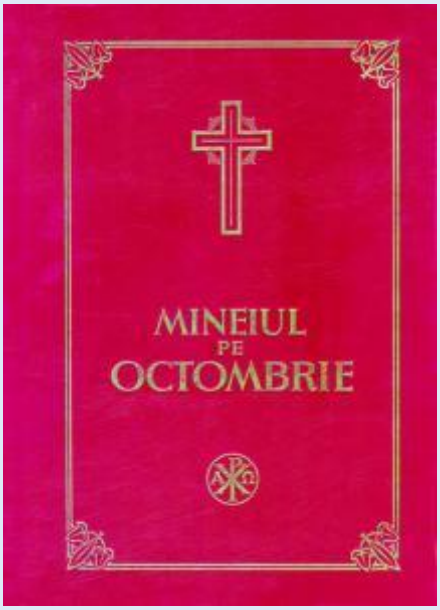

La Vecernie

La Doamne strigat-am..., **Stihirile**, glasul 1:

Podobie: Prea lăudaţilor mucenici...

Bărbăţia ta ai pus-o împotriva cruzimii evreilor, mucenice Aretha prea lăudate, şi cu harul cel dumnezeiesc, te-ai arătat purtător de biruinţă, şi ai adus, slăvite, lui Hristos mare ceată de mucenici, oşteni, care s-au adunat din toată vârsta, şi s-au alcătuit din tot neamul.

Aretha prea mărit eşti care ai întărit ceată veselitoare de sfinţi mucenici, cu care, împreună ai pătimit pătimirea cea bună, şi ai săvârşit călătoria chinurilor tale celor bărbăteşti. Pentru aceasta roagă-te lui Hristos, să dăruiască sufletelor noastre, pace şi mare milă.

Fecioare de Dumnezeu înţelepţite, mucenițe înfierbântându-se de iubirea lui Hristos, uitându-şi neputinţa firii, şi cu puterea cea dumnezeiască întărindu-se, au călcat înşelăciunea vrăjmaşului; nespăimântându-se, de durerea chinurilor, şi neîngrozindu-se de focul cuptorului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glasul al 4-lea*

Cu cântare astăzi să cinstim credincioşii dintr-un cuget, pe păstorul cel mare, pe Aretha prea măritul, împreună cu ceata sa că a înfruntat pe împăratul cel fără-delege, şi şi-a vărsat sângele pentru mărturisirea lui Hristos. De aceea, ca un nor de foc ardea pe faţa pământului, mustrând necredinţa celor fărădelege. Pentru aceasta Hristoase Dumnezeule, Cel ce ai întărit pe purtătorii Tăi de chinuri către mărturisirea Ta mântuieşte-ne pe noi ca un Stăpân al tuturor, de supărări şi de nevoi, pentru rugăciunile sfinţilor Tăi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. a Născătoarei

Podobie: Dat-ai semn...

Şterge întinăciunea smeritei inimii mele, Născătoare de Dumnezeu prea curată, şi toate rănile, şi curăţeşte rănile ei cele din păcate, şi nestatornicia gândului meu întăreşte-o. Ca mântuindu-mă eu netrebnicul robul tău, să măresc puterea ta, şi ajutorul tău cel mare.

A Crucii, a Născătoarei, *asemenea*

Văzându-Te soarele şi luna Iubitorule de oameni spânzurat pe lemn, şi-a ascuns razele, Soare al dreptăţii, Hristoase al meu! Şi temeliile pământului s-au clătit de frica puterii Tale. Iar Maica Ta rănindu-se la cele dinlăuntru, striga către Tine: Iisuse prea bunule, slavă îndurării Tale.

Stihoavna din Octoih.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *a sfântului, glasul al 8-lea*

Sfătuirea cea rea, vicleană şi fără de credinţă a evreilor, cunoscându-o mai înainte, cu îndrăzneala duhului v-aţi nevoit a pătimi pentru Hristos. Ca precum de demult în lege au supărat în pustie pe Cel ce i-a mântuit din Egipt, şi pe Acesta L-au osândit la Cruce; aşa şi acum la voi, cu fapta a trecut peste cuvânt; căci râvnind necredinţei, pe voi v-au osândit focului. Voi însă cu un cuget al bărbăţiei nevoindu-vă cu tărie, v-aţi arătat înfricoşători între mucenici. Având dar îndrăzneală către Dumnezeu, cereţi, să se mântuiască sufletele noastre de greşelile cele cumplite.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. a Născătoarei

Podobie: Mucenicii Tăi, Doamne...

Răpeşte-mă Stăpână din mâna balaurului celui ucigător de oameni, care bate război cu mine ca să mă înghită de tot cu înşelăciunea. Sfărâmă-i măselele rogumă şi strică-i măiestriile. Ca izbăvindu-mă din ghiarele lui, să măresc puterea ta.

A Crucii, a Născătoarei

Văzându-Te răstignit şi omorât, Născătoarea de Dumnezeu, striga: Vai mie, cum suferi durerile prea dulcele meu Fiu! Suliţa Ta mă răneşte la inimă, şi patima Ta arde cele dinlăuntru ale mele. Te laud însă, că acestea le pătimeşti, vrând să mântuieşti pe om.

Tropar, glasul 1: Pentru durerile sfinţilor care pentru Tine au pătimit, fii milostiv Doamne şi toate durerile noastre le vindecă, Iubitorule de oameni, rugămune Ţie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. al Născătoarei

La Utrenie

Canoanele - amândouă din Octoih şi al mucenicilor pe 4.

Canonul mucenicilor

facere a lui Teofan

Cântarea 1-a, glasul al 8-lea

Irmos: Cântare să înălţăm, popoare, minunatului Dumnezeului nostru, celui ce a scăpat din robie pe Israel; cântare de biruinţă cântându-I, să strigăm: să cântăm Ţie Unuia Stăpânului.

Mucenice purtătorule de chinuri al lui Hristos, Aretha prea fericite, cu rugăciunile tale şi cu ale mucenicilor celor împreună cu tine, luminează gândul meu, ca să laud pomenirea voastră cea purtătoare de lumină şi dumnezeiască.

Fiindu-ţi vieţuirea sus în ceruri, de Dumnezeu fericite, prin asemănarea lui Hristos pentru dragostea muceniciei, te-ai dat pe sine-ţi evreilor celor fărădelege, gânditorule de Dumnezeu.

Călcând Cuvântul lui Dumnezeu, evreul cel fărădelege şi fără dreptate, a stricat turma lui Hristos cea aleasă de Dumnezeu; dar şi-a luat plată, din dreapta şi dumnezeiasca rânduială.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Umblând pe calea care cu adevărat duce la ceruri, ai adus lui Hristos sobor de mucenici, Aretha prea lăudate, adunaţi din toată vârsta şi din tot neamul.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cu cântări să lăudăm credincioşilor pe prea curata Fecioară, Maica lui Dumnezeu cea plină de daruri, pe acoperământul cel dumnezeiesc şi limanul cel cu bună linişte; pe mântuirea tuturor credincioşilor.

Cântarea a 3-a

Irmos: Doamne, cel ce ai făcut...

Fii evreilor celor fărădelege, văzând că adunarea ta se întăreşte cu darul lui Hristos, topindu-se de invidie, fără milă o chinuiau cu multe feluri de munci, unule Iubitorule de oameni.

Având păgânii limbă otrăvită şi hulindu-Te pe Tine care ai mântuit pe strămoşul lor din tirania cea veche, junghiau pe cei ce credeau întru Tine, Mântuitorule.

Tu, Cel ce singur ai zidit inimile oamenilor, cu voia Ta cea dumnezeiască, adâncimea purtării Tale de grijă cine o va putea pricepe ? Căci turma, care ai adunat-o Hristoase, ai dat-o lupilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Turma ta cea înţelepţită de Dumnezeu, tăindu-se de săbiile barbarilor, cu osârdie Te chema pe Tine: Primeşte, Mântuitorule duhurile şi sufletele noastre şi le condu la lumina Împărăţiei Tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Fiind omorât de demult, iarăşi m-ai adus către viaţă Preacurată, ceea ce singură ai născut viaţa cea ipostatnică; de care lovindu-se moartea cea vrăjmaşă, de faţă s-a zdrobit.

Irmosul: Doamne, cel ce ai făcut cele deasupra crugului ceresc şi ai zidit Biserica, Tu pe mine mă întăreşte întru dragostea Ta; că Tu eşti marginea dorirlor şi credincioşilor întărire, unule Iubitorule de oameni.

Sedealna, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Cu puterea Crucii într-armându-te şi cu credinţă îngrădindu-ţi cetatea ta, cu faptele ai ruşinat trufia tiranului şi făcându-te pildă de răbdare îndumnezeită, printr-însa ai adus lui Hristos pe mucenici. Pentru aceea adunându-ne, după datorie cinstim pomenirea ta cea pururea prăznuită, purtătorule de chinuri fericite Aretha, pururea pomenite, roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce prăznuiesc cu iubire sfântă pomenirea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. al Născătoarei

Ca ceea ce eşti mireasă fără prihană a Făcătorului, ca o Maică neispitită de bărbat a Mântuitorului prea curată, ca una ce eşti lăcaş Mângâietorului, pe mine care sunt lăcaş spurcat al fărădelegii, şi care m-am făcut întru cunoştinţă batjocură dracilor, grăbeşte de mă izbăveşte de lucrarea lor cea rea, făcându-mă lăcaş luminat prin fapte bune, ceea ce eşti primitoare de lumină prea curată. Goneşte-mi norul patimilor, şi mă învredniceşte împărtăşirii celei de sus, şi luminii celei neînserate, prin rugăciunile tale.

A Crucii, a Născătoarei, *asemenea*

Suindu-te Cuvinte pe Cruce, văzând zidirea bogăţia bunătăţi Tale, Cela ce eşti necuprins de minte, tremura; şi toată clătindu-se era cuprinsă de frică. Iar poporul iudeilor striga către Pilat: Ia-L, ia-L pe Acesta, ca pe un făcător de rele; spânzură-L pe Cruce! Pironeşte-L cu cuie, şi-L împunge cu suliţa şi-L dă la moarte! Iar Maica Ta văzând că pătimeşti; acestea, striga cu durere: Vai, mie Stăpâne! Mă minunez de smerenia Ta cea desăvârşită, Cuvinte!

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti Tăria mea Doamne, Tu şi Puterea mea, Tu Dumnezeul meu, Tu Bucuria mea; care n-ai lăsat Sânurile Părinteşti şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta, cu proorocul Avacum grăiesc către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni!

Adunarea întărită prin Duhul, ceata dumnezeiască şi prea luminată, şi oastea mucenicească, purtătoare de biruinţă, care are arhistrateg pe Aretha, să se laude cu cinste de cei ce cântă: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Adunându-se cetatea cea gânditoare de Dumnezeu, prea fericite, prin a ta înţelepciune, întru care străluceşti cu cinstite cărunteţe, s-a luptat bărbăteşte asupra celor fărădelege; şi ridicând glas, cântă cântare de biruinţă Mântuitorului: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Cu legea cea nouă a Duhului celui făcător de viaţă fiind îngrădită cetatea cea bine credincioasă, a biruit legea vechii Scripturi, cu curăţirea sufletului şi cu bun neamul obiceiului, cântând lui Hristos: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu adevărat cetate lui Dumnezeu te-ai arătat prea cinstită, şi lăcaş dumnezeiesc al mucenicilor; şi acum prin tine luminat se cântă cântare prea slăvită, mare şi minunată; că ai adus Stăpânului ceata aceea ce cântă: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Din neamul cel împărătesc al lui David odrăslind, ai născut Fecioară pe Cel ce împărăţeşte peste toţi, pe Cuvântul cel ce a strălucit negrăit mai presus de gând, din Tatăl mai înainte de veci. Pentru aceasta ca pe Născătoarea de Dumnezeu, cu cuget dumnezeiesc, credincioşii te fericim.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumină neapusă? Şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine, ticălosul; ci, mă întoarce şi la Lumina poruncilor Tale îndreaptă căile mele, rogu-mă.

Poporul cel de Dumnezeu ales şi de Dumnezeu fericit, nevoindu-se şi cu fierbinţeală întărind unul pe altul, şi ajutându-se între sine, a dorit să se junghie de cei fărădelege pentru Hristos, cu bună laudă bunii biruitori.

Întărindu-se cu credinţa, şi înfierbântându-se cu râvna bunei credinţe, slugile tale Hristoase, nu s-au spăimântat de îngrozirea celor fărădelege; ci fiind strâns legaţi cu dragostea ta, s-au dat pe sine-şi de bunăvoia lor.

Spre dumnezeiasca providenţă şi în negrăita şi înţeleapta hotărâre a lui Dumnezeu, punându-şi toată viaţa, poporul cel dumnezeiesc, au mers vitejii cu multă îndrăzneală la moartea cea prin iudeii cei fărădelege.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Numai în tine nădăjduindu-se, şi crezând învierea Ta vitejii ucenicii Tăi, Mântuitorule, netemându-se, nici strigând, s-au omorât de cei fărădelege, pentru mărturisirea Ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Dumnezeu, Cuvântul lui Dumnezeu, cel mai înainte de veci, împreună vecuitor cu Tatăl, pentru bogăţia milostivirii, sălăşluindu-Se în pântecele tău a sărăcit, şi S-a arătat Om pe pământ, făcându-Se trup, Născătoare de Dumnezeu prea curată.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule...

Însemnându-se sfinţii cu sângele lui Hristos, şi-au vărsat sângiurile lor cu osârdie măriţii mucenici, şi acum s-au învrednicit Împărăţiei împreună cu El.

Limbile cele mute grăiau prooroceşte de pace; adică vorbele pruncilor celor mici propovăduiau pe Hristos; şi fecioare gânditoare de Dumnezeu, s-au adus jertfă pentru bună credinţa lui Dumnezeu.

Când a răsărit în tine lumina lui Hristos cea mult vărsătoare de tămăduiri, Aretha de Dumnezeu grăitorule, atunci ai alergat către Dânsul încă picurându-ţi sudorile chinuirii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mulţime de mucenici dumnezeieşti Ţi S-a adus Mântuitorule; care dănţuind împrejurul Tău dansurile sfinţilor, cer iertare păcatelor, celor ce Te slăvesc pururea.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Strălucit-a din Sion bună-cuviința Celui Preaînalt, cu îmbrăcămintea trupului, care din tine l-a luat prin negrăita unire, ceea ce eşti neispitită de nuntă, şi lumea a luminat-o.

Irmosul: Curăteşte-mă Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele, şi mă ridică dintru adâncul răutăţilor rogu-mă. Căci către Tine am strigat, şi mă auzi Dumnezeul mântuirii mele.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Pricină de veselie ne-a venit nouă astăzi, praznicul celui purtător de chinuri; pe care lăudându-l, slăvim pe Domnul, cel ce este întru înălţime.

Icos: Luminează-mi Hristoase gândul meu cu strălucirile pătimirilor viteazului Aretha şi cu ale tuturor sfinţilor celor ce au pătimit împreună cu acesta. Că mai întâi decât toţi s-a arătat credincios, stând împotriva celor ce tăgăduiesc întruparea Ta, a Celui ce Te-ai întrupat şi Te-ai născut mai presus de fire, ca să ne izbăveşti din înşelăciune, şi să ne arăţi nouă celor ce vom vrea să umblăm fără rătăcire, calea mărturisirii; pe care răbdătorii de chinuri au umblat, lăudându-Te pe Tine Doamne, cela ce eşti întru înălţime.

Sinaxar

În această lună în ziua a douăzeci şi patra, pomenirea Sfântului marelui mucenic Aretha, şi (însoţitoarele sale) celor împreună cu el.

Stih: Mucenicul lui Dumnezeu Aretha tăindu-se,
Mulţi asemenea mucenici lui Dumnezeu aduse.
Aretha în a douăzeci şi patra zi s-a tăiat,
Şi împreună cu cei sfinţi s-a numărat.

Acesta a fost stăpânitor al cetăţii Negrancei din Etiopia, pe vremea împărăţiei lui Iustin, în anii patru sute patruzeci şi doi. Iar în Etiopia împărăţea Elezvoiu prea credinciosul împărat; şi în ţara omiriţilor împărăţea păgânul Dunaan, evreul; această ţară a omiriţilor în Sfânta Scriptură se numeşte Sava, iar de elini se numeşte Arabia fericită.

Deci fiindcă bine credinciosul Elezvoiu a fost biruit de păgânul Dunaan, şi a pus păzitori şi boieri de ai săi, ca să păzească şi să ocârmuiască cetăţile acelea; pen-

tru aceasta Dunaan sculându-se cu război, a omorât pe păzitorii drept-măritorului Elezvoiu. Şi încă mergând şi la cetatea Negran, a înconjurat-o, şi neputând a o lua cu război, a făcut jurământ, cum că nu va supăra pe creştinii cei dintr-însa, şi aşa intră în cetate. Apoi călcându-şi jurământul, a omorât băutorul de sânge pe toţi câţi i-a aflat într-însa, atât bărbaţi, cât şi femei. Care cu toţii au stătut bărbăteşte şi au mărturisit credinţa cea în Hristos.

Atunci şi Sfântul acesta Aretha, a stătut cu bărbăţie şi mărime de suflet la lupta muceniciei. Cu toate că era atât de bătrân, cât nici putea umbla. Deci după ce mai întâi viteazul acesta nevoitor al bunei credinţe, a întărit cu cuvintele sale pe toţi împreună cetăţenii săi în credinţa cea în Hristos, a luat moartea prin sabie, şi aşa s-au mutat către Domnul.

Tot în această zi, pomenirea femeii celei ce a pătimit cu Sfântul Aretha, şi a copilului ei; pe care văzându-o pruncul în foc, s-a aruncat singur în văpaie; la dânsa, şi s-a săvârşit împreună.

Stih: Către maica care în foc cu linişte cenuşă s-a făcut:
Pruncul cu prunceşti cuvinte neînţeles a urmat.

Tot în această zi, Sfânta muceniță Sevastiani

Stih: Sevastiani la tăiere lapte izvora,
Nu sânge şi carne precum mai înainte de sabie era.

Pe vremea împărăţiei lui Domeţian, aflându-se petrecând Sfânta muceniță Sevastiani în cetatea lui Marchian, a fost pârâtă la ighemonul Serghie că este creştină; aducându-o de faţă înaintea lui, şi mărturisind sfânta, că a fost uceniţă apostolului Pavel, şi s-a botezat de dânsul şi cum că este gata a muri pentru Hristos, întâi o bătură cu măciuci de plumb peste tot trupul, şi o băgară în temniţă, unde i se arătă apostolul zicându-i: Bucură-te, şi nu te mâhni, că trebuie să mergi legată în cetatea ta pentru mărturisirea în Hristos.

Şi peste şapte zile scoţându-o ighemonul din temniţă, şi arzând foarte tare un cuptor, o osândi, că să se arunce într-însul. Iar sfânta aruncându-se într-însul, şi rămânând nevătămată, a ieşit, cât s-au minunat toţi şi s-au spăimântat. Deci făcând ea rugăciune, se făcu glas mare din Cer, şi fulgere şi tunete şi grindină, atât cât stinse şi focul, şi mulţi se primejduiră, şi fugea şi ighemonul cu ceilalţi.

După acestea zise ighemonul: Cine eşti tu, ce este pentru tine, şi din ce cetate eşti? Iar sfânta tăcea. Şi înţelegând de la cei ce stau înainte, cum că este din Mitropolia Iracliei, o trimise legată la ighemonul de acolo.

Iar îngerul Domnului arătându-i-se îi zise: îndrăzneşte fiica lui Dumnezeu, că trebuie să stai de faţă înaintea ighemonului Pompian, şi eu sunt cu tine. Şi mergând în Iraclia stătu înaintea ighemonului, care spânzurându-o de un lemn, o strujea fără de milă ca la trei ceasuri: şi rupându-se carnea, ieşea din ea miros frumos de mir. Deci strujindu-se ea, se ruga întru sineşi atâta, cât ziceau toţi că pătimeşte trup neînsufleţit.

Şi pogorându-o de pe lemnul acela, a dat-o să o mănânce fiarele. Şi slobozindu-se un leu foarte mare, veni lângă dânsa, şi luând glas omenesc din porunca lui Dumnezeu, pentru îndreptarea păgânilor, lăuda pe sfânta şi mustra pe cei fără-delege. Apoi sloboziră asupra ei o leoaică foarte rea, şi nu-i strică nimic; şi sta amândouă fiarele, ca nişte mieluşei tineri, şi blânzi; de care mirându-se ighemonul, a dat răspunsul cel mai de pe urmă asupra ei.

Şi scoţându-o afară din cetate, îi tăiată cinstitul cap, din care curse lapte în loc de sânge. Deci băgând păgânul sfântul ei trup şi capul într-un sac, cu trei sute de litre de plumb, şi legându-l cu tot dinadinsul, îl aruncă în mijlocul mării. Iar îngerul Domnului rupând sacul, scoase trupul sfintei la locul ce se cheamă, Risiston.

Iar Amia, o nobilă, dacă află, înfăşură moaştele cu pânză curată şi cu miresme scumpe, şi le aşeză întru acelaşi loc la Risiston.

Tot în această zi, Sfinţii Marco, Sotirih şi Valentin, care pe pământ târându-se, s-au săvârşit.

Stih: Treimea împreună nevoitorilor are stâlpi pe pământ.
Care strigă, durerile lor cele pururea fericite lăudând.

Tot în această zi, Sfântul Acachie preotul, care de sabie s-a săvârşit.

Stih: Acachie alegându-te pe tine cuvinte şi decât sufletul mai mult,
Ca să-şi pună sufletul pentru tine, la sabie a năzuit

Tot în această zi, Sfântul mucenic Nerdon, care prin foc s-a săvârşit.

Stih: Într-un cuptor ars cu foc fiind băgat.
Nerdon soarbe paharul dumnezeiescului sfârşit.

Tot în această zi, cel între sfinţi părintele nostru Proclu, patriarhul Constantinopolului, care cu pace s-a săvârşit.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: De pogorârea lui Dumnezeu, focul s-a ruşinat în Babilon oarecând. Pentru aceasta tinerii în cuptor cu bucuros picior, ca într-o grădină verde săltând, au cântat: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Pâraiele sângiurilor purtătorilor tăi de chinuri, izvorăsc tămăduiri celor ce cinstesc cu credinţă pomenirea lor, şi strigă Ţie Ziditorului cu osârdie: Binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri.

Maici îndurătoare, fiind rănite de dragostea Ta Hristoase, nu şi-au îngăduit pruncilor, ci arzându-se în cuptor, strigau Ţie Stăpânului: Binecuvântat este Dumnezeul părinţilor noştri.

Tot sfatul celor fărădelege l-au ruşinat pătimitorii, fiind împodobiţi cu dumnezeiască minte şi isteţime; şi veselindu-se, se junghiau zicând: Binecuvântat este Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Aprinzând făcliile pătimirii şi ale fecioriei luminat, şi veselindu-se în cămara cea de mire, împreună cu fecioarele cele înţelepte, purtătorii de chinuri strigă: Binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pricină de curăţie şi de mântuire sufletelor, eşti celor ce cu credinţă şi cu dragoste te vestesc pe tine Maica lui Dumnezeu, şi celor ce strigă Fiului tău cu un glas: Binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori cuptorul...

Nu este în umbra legii săvârşirea, ci întru Hristos s-a dat mântuirea; de faţă strigau mucenicii spunând ucigaşilor de Dumnezeu. Pentru aceasta cu veselie poftim să murim toţi, şi murim cu dragoste şi-i cântăm: Popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci.

Pruncul învăţa şi îndrepta pe cei nepricepuţi, să se uite la icoana Ta cea prea curată Hristoase, şi să primească credinţa venirii Tale pe pământ; şi smulgându-se din mâinile celor fărădelege, a intrat în văpaie împreună cu ceea ce l-a născut, cântând: Popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci.

Cu bună credinţă au pătimit mucenicii pe pământ, şi după vrednicie au primit cunună de la Hristos în ceruri; mergând cu bucurie unde este lăcaşul celor ce se bucură; care cu credinţă cântau: Preoţi binecuvântaţi, popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Biruind sfinţilor pe biruitorul lumii cel cumplit, şi pe cei ce slujesc voirilor lui, v-aţi mutat către Atotţiitorul şi Domnul tuturor, strigând cu îndrăzneală şi cu bucurie negrăită: Preoţi binecuvântaţi, popoare prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Roagă pe Fiul tău şi Domnul, prea curată, pentru noi cei ce curat şi lămurit strigăm către tine, mărturisindu-te Născătoare de Dumnezeu, şi cerem dezlegarea păcatelor; ca să dobândim mântuire, cei ce cu credinţă cântăm: Popoare prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii.

Irmosul:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

De şapte ori cuptorul, muncitorul haldeilor l-a ars nebuneşte, cinstitorilor de Dumnezeu; iar văzându-i pe aceştia cu putere mai bună mântuiţi, Făcătorului şi Mântuitorului, au strigat: Tineri bine-L cuvântaţi, preoţi lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Înfricoşatu-s-a tot auzul...

Părtaşi slavei lui Hristos v-aţi şi făcut, împărtăşindu-vă cu moartea, sfinţilor mucenici; şi v-aţi împodobit luminat cu diadema împărăţiei, şi acum staţi înaintea lui Dumnezeu, cerându-ne nouă mântuire sufletească, vrednicilor de laudă.

După lege v-aţi arătat ostaşi lui Hristos şi mucenici nebiruiţi, Aretha prea înţelepte, şi cei ce au pătimit cu râvnă împreună cu tine, împreună cu femei răbdă-toare de chinuri, şi fecioare tinere. Pentru aceea ne rugăm, neîncetat rugaţi-vă pentru noi.

Mulţime stă înaintea noastră, mare adunare de mucenici aleasă de Dumnezeu; veniţi iubitorilor de Dumnezeu, să-i lăudăm cu laude, ca pe nişte purtători de biruinţă, ca pe nişte slugi ale lui Dumnezeu, ca pe cei ce se roagă neîncetat pentru noi Iubitorului de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cuvântule al lui Dumnezeu, îndreptează viaţa mea, şi o chiverniseşte Stăpâne, pentru rugăciunile slugilor Tale care Te iubesc. Şi trecând cu vederea păcatele mele, mă învredniceşte să mă fac părtaş cu dânşii; ca un Bun Iubitor de oameni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Lăcaş te-ai făcut lui Dumnezeu, încăpând în pântecele tău pe Cel neîncăput, şi ai întrupat pe Cuvântul cel mai înainte neîntrupat; pe care acum roagă-L Curată, să dăruiască iertare păcatelor, tuturor celor ce cu credinţă te măresc pe tine pururea.

Irmosul: Înfricoşatu-s-a tot auzul de nespusa lui Dumnezeu pogorâre; căci Cel Preaînalt de voie S-a pogorât până şi la trup, făcându-Se Om din pântece fecioresc. Pentru aceea pe prea curata Născătoarea de Dumnezeu, credincioşii o mărim.

Luminânda

Podobie: Femei auziţi...

Aretha prea fericite, împreună cu pătimitorii cei cu tine, roagă-te lui Hristos, să dea lumii unire şi pace; asemenea stăpânitorilor domni şi regilor bine credincioşi, şi gânditorilor de Dumnezeu împăraţi, mare mucenice prea lăudate, şi iertare păcatelor celor ce săvârşesc sfinţita pomenirea voastră.

A Născătoarei

Înnoit-ai firea strămoşului, ceea ce era stricată, zămislind în pântece mai presus de fiinţă, şi fără ispită de bărbat, născând pe Făcătorul lumii; prin care fiind izbăviţi, cetele mucenicilor au pătimit, lăudându-te pe tine Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti începătura mântuirii noastre.

Şi cealaltă slujbă a Utreniei după rânduială, şi Otpustul.

Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Areta şi către cei împreună cu dânsul

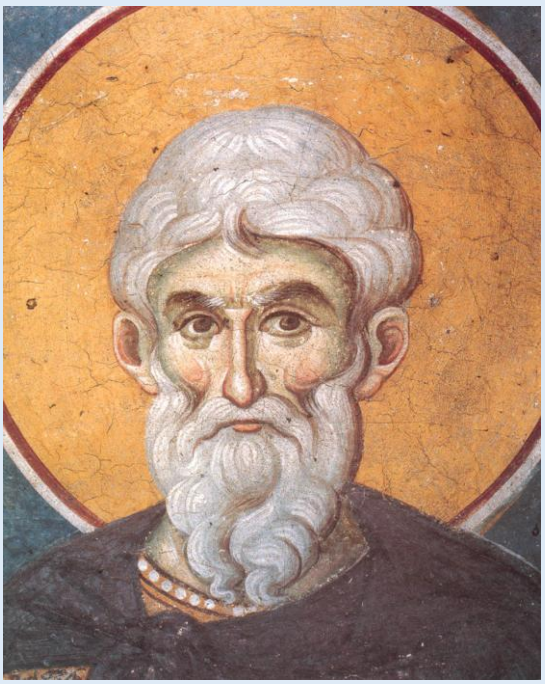

Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Areta şi către cei împreună cu dânsul (s.v. 24 octombrie / s.n. 06 noiembrie):

https://www.academia.edu/108543628/Canon_de_rug%C4%83ciune_c%C4%83tre_Sf%C3%A2ntul_mare_mucenic_Areta_%C5%9Fi_c%C4%83tre_cei_%C3%AEmpreun%C4%83_cu_d%C3%A2nsul_24_octombrie_

https://archive.org/details/canon_20231024

https://www.slideshare.net/slideshow/canon-de-rugaciune-catre-sfantul-mare-mucenic-areta-si-catre-cei-impreuna-cu-dansul-s-v-24-octombrie-s-n-06-noiembrie/272745904

***

Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Areta - 24 octombrie - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=_dQurq_EYc4

***

Troparul Sfântului mare mucenic Areta şi al celor împreună cu dânsul, glasul 1: Pentru durerile Sfinţilor, care pentru Tine au pătimit, fii Milostiv Doamne şi toate durerile noastre le vindecă, Iubitorule de oameni, rugămu-ne Ţie.

facere a lui Teofan

Cântarea 1

Irmos: Cântare să înălţăm, popoare, minunatului Dumnezeului nostru, celui ce a scăpat din robie pe Israel; cântare de biruinţă cântându-I, să strigăm: să cântăm Ţie Unuia Stăpânului.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mucenice purtătorule de chinuri al lui Hristos, Sfinte Areta prea fericite, cu rugăciunile tale şi cu ale mucenicilor celor împreună cu tine, luminează gândul meu, ca să laud pomenirea voastră cea purtătoare de lumină şi dumnezeiască.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fiindu-ţi vieţuirea sus în ceruri, de Dumnezeu fericite, prin asemănarea lui Hristos pentru dragostea muceniciei, te-ai dat pe sine-ţi iudeilor celor fără-delege, gânditorule de Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Călcând Cuvântul lui Dumnezeu, iudeul cel fărădelege şi fără dreptate, a stricat turma lui Hristos cea aleasă de Dumnezeu; dar şi-a luat plată, din dreapta şi dumnezeiasca rânduială.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Umblând pe calea care cu adevărat duce la ceruri, ai adus lui Hristos sobor de mucenici, Sfinte Areta prea lăudate, adunaţi din toată vârsta şi din tot neamul.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cu cântări să lăudăm, credincioşilor, pe prea curata Fecioară, Maica lui Dumnezeu cea plină de daruri, pe acoperământul cel dumnezeiesc şi limanul cel cu bună linişte; pe mântuirea tuturor credincioşilor.

Cântarea a 3-a

Irmos: Doamne, cel ce ai făcut...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fii iudeilor celor fărădelege, văzând că adunarea Ta se întăreşte cu harul lui Hristos, topindu-se de pizmă, fără de milă o chinuiau cu multe feluri de torturi, Unule, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Având păgânii limbă otrăvită şi hulindu-Te pe Tine, care ai mântuit pe strămoşul lor din tirania cea veche, junghiau pe cei ce credeau întru Tine, Mântuitorule.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Tu, Cel ce Singur ai zidit inimile oamenilor, cu voia Ta cea dumnezeiască, adâncimea purtării Tale de grijă, cine o va putea pricepe? Căci turma pe care ai adunat-o, Hristoase, ai dat-o lupilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Turma Ta cea înţelepţită de Dumnezeu, tăindu-se de săbiile barbarilor, cu osârdie te cheamă pe Tine: primeşte, Mântuitorule, duhurile şi sufletele noastre şi le condu la Lumina Împărăţiei Tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Fiind omorât de demult, iarăşi m-ai adus către Viaţă, Preacurată, ceea ce singură ai născut Viaţa cea ipostatică; de care lovindu-se moartea cea vrăjmaşă, de faţă s-a zdrobit.

Irmosul: Doamne, cel ce ai făcut cele de deasupra crugului ceresc şi ai zidit Biserica, Tu pe mine mă întăreşte întru dragostea Ta; că Tu eşti Marginea dorirorilor şi credincioşilor Întărire, Unule, Iubitorule de oameni.

Cântarea a 4-a

Irmos: Tu eşti Tăria mea Doamne, Tu şi Puterea mea, Tu Dumnezeul meu, Tu Bucuria mea; care n-ai lăsat Sânurile Părinteşti şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta, cu proorocul Avacum grăiesc către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Adunarea întărită prin duhul, ceata cea dumnezeiască şi prea luminată şi oastea mucenicească, purtătoare de biruinţă, care are arhistrateg pe Sfântul mucenic Areta, să fie lăudaţi cu cinste de cei ce cântă: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Adunându-se ceata cea gânditoare de Dumnezeu, prea fericite, prin a ta înţelepciune, în care străluceşti cu cinstite cărunteţe, s-a luptat bărbăteşte împotriva celor fărădelege; şi ridicând glas, cântă cântare de biruinţă Mântuitorului: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu Legea cea nouă a Duhului celui făcător de viaţă, fiind îngrădită cetatea cea bine credincioasă, a biruit Legea Vechii Scripturi cu curăţirea sufletului şi cu obiceiurile cele bune, cântând lui Hristos: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu adevărat cetate lui Dumnezeu te-ai arătat, prea cinstit locaş dumnezeiesc al mucenicilor; şi acum prin tine luminat se cântă cântare prea slăvită, mare şi minunată; că ai adus Stăpânului ceata ceea ce cântă: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Din neamul cel împărătesc al lui David odrăslind, ai născut, Fecioară, pe Cel ce Împărăteşte peste toţi, pe Cuvântul cel ce a strălucit în chip de negrăit mai presus de gând, din Tatăl mai înainte de veci. Pentru aceasta, ca pe Născătoarea de Dumnezeu, cu cuget dumnezeiesc, credincioşii te fericim.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pentru ce m-ai lepădat de la faţa Ta, Cel ce eşti Lumină neapusă? Şi m-a acoperit întunericul cel străin pe mine, ticălosul; ci, mă întoarce şi la Lumina poruncilor Tale îndreaptă căile mele, rogu-mă.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Poporul cel de Dumnezeu ales şi de Dumnezeu fericit, nevoindu-se şi cu căldură întărindu-se unul pe altul şi ajutorându-se între sine, a dorit să se junghie de cei fărădelege pentru Hristos, cu bună laudă bunii biruitori.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întărindu-se cu credinţa şi înfierbântându-se cu râvna dreptei credinţe, slugile Tale, Hristoase, nu s-au înspăimântat de îngrozirea celor fărădelege; ci, fiind strâns legaţi cu dragostea Ta, s-au dat lor pe sineşi de bună voie.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Spre dumnezeiasca pronie şi în negrăita şi înţeleaptă hotărâre a lui Dumnezeu, punându-şi toată viaţa poporului cel dumnezeiesc, au mers vitejii cu bun curaj împotriva uciderilor iudaice celor fărădelege.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Numai în Tine nădăjduind şi crezând în Învierea Ta, vitejii ucenicii Tăi, Mântuitorule, necertându-se, nici strigând, au fost omorâţi de cei fărădelege, pentru mărturisirea Ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Dumnezeu, Cuvântul lui Dumnezeu cel mai înainte de veci, împreună Vecuitor cu Tatăl, pentru bogăţia milostivirii, sălăşluindu-Se în pântecele tău, a sărăcit şi S-a arătat Om pe pământ, făcându-Se Trup, Născătoare de Dumnezeu, prea curată.

Cântarea a 6-a

Irmos: Curăţeşte-mă, Mântuitorule...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fiind însemnaţi Sfinţii cu sângele lui Hristos şi-au vărsat sângiurile lor cu osârdie măriţii mucenici şi acum s-au învrednicit a împărăţi împreună cu El.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Limbile cele mute grăiau prooroceşte de pace; adică vorbele pruncilor propovăduiau pe Hristos; şi fecioare gânditoare de Dumnezeu, s-au adus jertfă pentru dreapta credinţă lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Când a răsărit în tine Lumina lui Hristos cea mult vărsătoare de tămăduiri, Sfinte Areta de Dumnezeu grăitorule, atunci ai alergat către Dânsul încă picurându-ţi sudorile chinuirii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mulţime de mucenici dumnezeieşti Ţi s-a adus, Mântuitorule, care, dănţuind împrejurul Tău danţurile sfinţilor, cer iertare de păcate, celor ce Te slăvesc pururea.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Strălucit-a din Sion bunăcuviinţa Celui Preaînalt, cu îmbrăcămintea trupului pe care din tine L-a luat prin negrăita unire, Ceea ce eşti neispitită de nuntă şi lumea ai luminat-o.

Irmosul: Curăţeşte-mă, Mântuitorule, că multe sunt fărădelegile mele şi mă ridică din adâncul răutăţilor, rogu-mă. Căci către Tine am strigat şi mă auzi, Dumnezeul mântuirii mele.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Pricină de veselie ne-a venit nouă astăzi, praznicul celui purtător de lupte; pe care lăudându-l, slăvim pe Domnul, cel ce este întru Înălţime.

Cântarea a 7-a

Irmos: De pogorârea lui Dumnezeu, focul s-a ruşinat în Babilon oarecând. Pentru aceasta tinerii în cuptor cu bucuros picior, ca într-o grădină verde săltând, au cântat: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pâraiele sângiurilor purtătorilor tăi de chinuri, izvorăsc tămăduiri celor ce cinstesc cu credinţă pomenirea lor şi cântă Ţie Ziditorule cu osârdie: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Maici îndurătoare, fiind rănite de dragostea Ta, Hristoase, nu şi-au cruţat pruncii; ci, arzându-se în cuptor, cântau Ţie Stăpânului: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Tot sfatul celor fărădelege, l-au ruşinat pătimitorii, fiind împodobiţi cu dumnezeiască minte şi isteţime; şi veselindu-se, erau înjunghiaţi, zicând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Aprinzând făcliile luptei şi ale fecioriei luminat şi veselindu-se în Cămara cea de mire, împreună cu fecioarele cele înţelepte, purtătoarele de chinuri cântau: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pricină de curăţie şi de mântuire sufletelor, eşti celor ce cu credinţă şi cu dragoste te vestesc pe tine, Maica lui Dumnezeu şi celor ce cântă Fiului tău cu un glas: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori tiranul...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nu este în umbra Legii săvârşirea; ci, întru Hristos s-a dat mântuirea; de faţă grăiau mucenicii spunând ucigaşilor de Dumnezeu: pentru aceasta, cu veselie poftim să murim toţi şi murind cu dragoste şi-I cântăm: popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pruncul învăţa şi îndrepta pe cei nepricepuţi, să se uite la icoana ta cea prea curată, Hristoase şi să primească credinţa venirii Tale pe pământ şi smulgându-se din mâinile celor fărădelege, a intrat în văpaie, împreună cu ceea ce l-a născut, cântând: popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dreaptă credinţă au pătimit mucenicii pe pământ şi după vrednicie au primit cununa de la Hristos în ceruri; mergând cu bucurie unde este Locaşul celor ce se bucură, care cu credinţă cântau: preoţi binecuvântaţi, popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci!

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Biruind Sfinţilor pe biruitorul lumii cel cumplit şi pe cei ce slujesc voirilor lui, v-aţi mutat către Atotţiitorul şi Domnul tuturor, cântând cu îndrăzneală şi cu bucurie negrăită: preoţi, binecuvântaţi, popoare prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Roagă pe Fiul tău şi Domnul, prea curată, pentru noi cei ce curat şi lămurit strigăm către tine, mărturisindu-te Născătoare de Dumnezeu şi cerem dezlegare păcatelor; ca să dobândim mântuire cei ce cu credinţă cântăm: popoare, prea înălţaţi pe Hristos întru toţi vecii!

Irmosul:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

De şapte ori tiranul haldeilor a ars nebuneşte cuptorul pentru cinstitorii de Dumnezeu; dar, văzându-i pe aceştia mântuiţi cu Putere mai bună, Făcătorului şi Mântuitorului au strigat: tineri bine-L cuvântaţi, preoţi lăudaţi-L, popoare prea înălţaţi-L întru toţi vecii!

Cântarea a 9-a

Irmos: Înfricoşatu-s-a tot auzul...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Părtaşi slavei lui Hristos v-aţi făcut, împărtăşindu-vă cu moartea, Sfinţilor mucenici; şi v-aţi împodobit luminat cu diadema Împărăţiei şi acum staţi înaintea lui Dumnezeu, cerând pentru noi mântuire sufletească, vrednicilor de laudă.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

După Lege v-aţi arătat ostaşi lui Hristos şi mucenici nebiruiţi, Sfinte Areta prea înţelepte şi cei ce au pătimit cu râvnă împreună cu tine, împreună cu femei răbdătoare de chinuri şi fecioare tinere. Pentru aceea ne rugăm, neîncetat rugaţi-vă pentru noi.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Areta, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mulţimea stă înaintea noastră, adunare de mucenici de Dumnezeu aleasă; veniţi, iubitorilor de Dumnezeu, să-i lăudăm cu laude, ca pe nişte purtători de biruinţă,

ca pe nişte slugi ale lui Dumnezeu, ca pe cei ce se roagă neîncetat pentru noi Iubitorului de oameni.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cuvântule al lui Dumnezeu, îndreaptă viaţa mea şi o cârmuieşte, Stăpâne, pentru rugăciunile slugilor Tale care Te iubesc; şi trecând cu vederea păcatele mele, învredniceşte-mă să mă fac părtaş cu dânşii; ca un Bun şi Iubitor de oameni.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Locaş te-ai făcut lui Dumnezeu, încăpând în pântecele tău pe Cel Neîncăput şi ai Întrupat pe Cuvântul cel mai înainte Neîntrupat; pe care acum roagă-L, Preacurată, tuturor celor ce cu credinţă te măresc pe tine pururea.

Irmosul: Înfricoşatu-s-a tot auzul de nespusa lui Dumnezeu pogorâre; căci Cel Preaînalt de voie S-a pogorât până şi la trup, făcându-Se Om din pântece fecioresc. Pentru aceea pe prea curata Născătoare de Dumnezeu, credincioşii o mărim.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Cu puterea Crucii într-armându-te şi cu credinţa îngrădindu-ţi cetatea ta, cu faptele ai ruşinat trufia tiranului şi făcându-te pildă de răbdare îndumnezeită, printr-însa ai adus lui Hristos pe mucenici. Pentru aceea, adunându-te după datorie, cinstim pomenirea ta cea pururea prăznuită, purtătorule de chinuri, fericite Areta, pururea pomenite. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Ca una care eşti Mireasă fără de prihană a Făcătorului, ca o Maică neispitită de bărbat a Mântuitorului, prea curată, ca una ce eşti locaş Mângâietorului, pe mine, care sunt locaş întinat al fărădelegii şi care m-am făcut întru cunoştinţă batjocură demonilor, grăbeşte de mă izbăveşte de lucrarea lor cea rea, făcându-mă locaş luminat prin fapte bune, ceea ce eşti primitoare de Lumină, prea curată. Alungă-mi norul patimilor şi mă învredniceşte Împărtăşirii celei de sus şi Luminii celei neînserate, cu rugăciunile tale.

Sedelna Sfintei Cruci şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău. Suindu-Te, Cuvinte, pe Cruce, văzând zidirea bogăţiei bunătăţii Tale, Cel ce eşti Necuprins de minte, tremura şi toată clătinându-se, era cuprinsă de frică. Iar poporul iudeilor striga către Pilat: ia-L, ia-L pe Acesta, ca pe un făcător de rele; spânzură-L pe Cruce, pironeşte-L cu cuie şi-L împunge cu suliţa şi-L dă la moarte! Iar Maica Ta, văzând că pătimeşti acestea, striga cu durere: vai Mie, Stăpâne! Mă minunez de smerenia Ta cea desăvârşită, Cuvinte!

Imnografie

Troparul Sfântului mare mucenic Areta şi al celor împreună cu dânsul: Pentru durerile sfinţilor, care pentru Tine au pătimit, fii Milostiv Doamne şi toate durerile noastre le vindecă, Iubitorule de oameni, rugămu-ne Ţie.

Condacul Sfântului mare mucenic Areta şi al celor împreună cu dânsul: Pricină de veselie ne-a venit nouă astăzi, praznicul celui purtător de lupte; pe care lăudându-l, slăvim pe Domnul, cel ce este întru Înălţime.

Icos: Luminează-mi Hristoase gândul meu cu strălucirile pătimirilor viteazului Aretha şi cu ale tuturor sfinţilor celor ce au pătimit împreună cu acesta. Că mai întâi decât toţi s-a arătat credincios, stând împotriva celor ce tăgăduiesc întruparea Ta, a Celui ce Te-ai întrupat şi Te-ai născut mai presus de fire, ca să ne izbăveşti din înşelăciune, şi să ne arăţi nouă celor ce vom vrea să umblăm fără rătăcire, calea mărturisirii; pe care răbdătorii de chinuri au umblat, lăudându-Te pe Tine Doamne, cela ce eşti întru înălţime.

(Video) Troparul Sfinților mucenici Areta și Valentin - Interpret: Otilia Simeria:
https://doxologia.ro/tropare/video-sfintii-mucenici-areta-valentin-tropar

Sinaxar - Sfântul mare mucenic Areta - 24 octombrie:
https://www.trinitas.tv/sfantul-mare-mucenic-areta-24-octombrie/

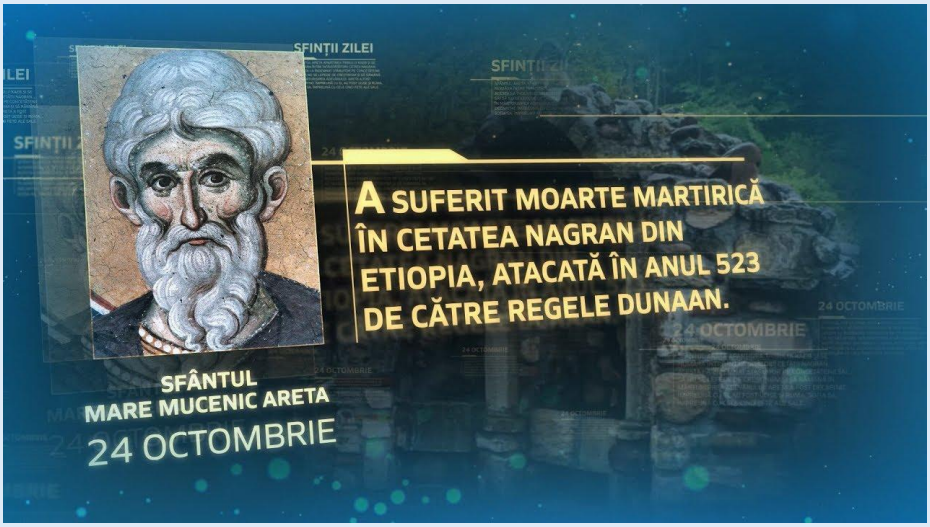
SFINȚII ZILEI
A SUFERIT MOARTE MARTIRICĂ ÎN CETATEA NAGRAN DIN ETIOPIA, ATACATĂ ÎN ANUL 523 DE CĂTRE REGELE DUNAAN.
SFÂNTUL
MARE MUCENIC ARETA
24 OCTOMBRIE

Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfântului mucenic Areta şi a celor împreună cu dânsul

Cuvant Ortodox - Sfântul mucenic Areta şi cei împreună cu dânsul - 24 octombrie:
https://www.youtube.com/watch?v=ZmskQrsC48Q

***

Când în pământul grecesc domnea Iustin, iar în Etiopia domnea Elezvoi, împăraţii cei dreptcredincioşi şi buni, în acea vreme în Arabia, care demult se numea Sava, iar acum se numeşte pământul omeriţilor, s-a ridicat un împărat fără-

delege, anume Dunaan, evreu necredincios, hulitor al numelui lui Iisus Hristos şi mare vrăjmaş al credincioşilor, care avea pe toţi sfetnicii, slujitorii şi ostaşii săi, ori evrei, ori păgâni, care se închinau soarelui, lunii şi idolilor. Acesta se sârguia să izgonească pe toţi creştinii din împărăţia lui şi să piardă din pământul omeriţilor pomenirea prea marelui nume al lui Iisus Hristos. El prigonea mult Biserica lui Dumnezeu, chinuind şi ucigând pe credincioşii care nu se supuneau poruncii lui şi nu voiau să ţină legea lui.

Auzind despre aceasta Elezvoi, împăratul Etiopiei, precum că Dunaan a poruncit în ţara sa prigoană asupra creştinilor, s-a mâniat foarte tare şi adunându-şi ostaşii, a pornit asupra acestuia cu război. După multe lupte, l-a biruit şi, făcându-l tributar, s-a întors în pământul său.

Iar Dunaan, după puţină vreme, iarăşi s-a sculat asupra lui Elezvoi, nesocotind aşezământul ce se făcuse şi, adunându-şi toată puterea sa, a pierdut pe toţi ostaşii lui Elezvoi, care erau lăsaţi ca să păzească cetăţile şi mai mult s-a înarmat asupra creştinilor. A poruncit pretutindeni ca creştinii ori să primească credinţa evreiască, ori să fie ucişi fără milă.

În împărăţia lui nu era nimeni care să îndrăznească a mărturisi pe Hristos, decât numai într-o cetate care se numea Negran, numai acolo se slăvea numele lui Iisus Hristos. Acea cetate mare şi cu mult popor era sub stăpânirea lui Dunaan.

Acolo a strălucit sfânta credinţă din vremea când Constanţie, fiul marelui Constantin, trimitea solii săi la locuitorii din Sava, care acum se numesc, după cum s-a zis mai sus, omeriţi, trăgându-şi seminţia lor din Hettura, femeia lui Avraam. Ajungând acolo bărbaţii cei de Dumnezeu înţelepţiţi şi îmbunătăţiţi, trimişi de la împăratul Constanţie, care au împăcat pe împăratul acelei ţări cu daruri, acei soli au învăţat pe oameni credinţa în Iisus Hristos şi au zidit biserici.

De atunci înflorea dreapta credinţă în Negran şi sporea învăţătura creştinească, se înmulţeau cetele monahiceşti, se zideau mănăstiri şi întru toate rânduielile se păzea curăţia. În sfârşit, sporeau credincioşii întru multe bunătăţi. Apoi aceia nu lăsau pe nici unii de altă credinţă să locuiască între dânşii, nici elini, nici evrei, afară numai de ei singuri care se aflau acolo ca fiii unei maici, ai soborniceştii şi apostoleştii biserici, vieţuind cu dreaptă credinţă şi cu cinste.

Zavistuind diavolul dreapta credinţă a numiţilor locuitori, a înarmat asupra lor pe Dunaan evreul, care auzind că creştinii din cetatea Negran nu se supun poruncii lui şi nu voiesc să ţină cu dânsul, a pornit asupra lor cu toată puterea sa, plănuind două lucruri: să-i piardă pe creştinii din stăpânirea sa şi să mâhnească prin pierderea creştinilor pe Elezvoi, împăratul Etiopiei.

Drept aceea, ajungând la cetate, a înconjurat-o cu mulţime de ostaşi şi a săpat cetatea împrejur, crezând că o va cuceri degrabă şi pe cei ce vieţuiau într-însa să-i ucidă fără cruţare. El zicea către cetăţeni: *"De voiţi să câştigaţi de la mine milă şi să rămâneţi vii, aruncaţi jos semnele cele blestemate - aşa numea ticălosul Sfintele cruci - pe care le-aţi înălţat pe vârfurile bisericilor celor înalte şi vă lepădaţi de Cel răstignit pe lemn".*

Purtătorii de arme împărăteşti umblau împrejurului cetăţii, strigând: "Supuneţi-vă împăratului, ca să rămâneţi vii şi să luaţi daruri de la dânsul, iar dacă nu vreţi, de foc şi de sabie veţi pieri".

Însuşi Dunaan, deschizându-şi gura, clevetea pe Hristos şi pe creştini cu limba hulitoare de Dumnezeu, zicând: *"Câţi necuraţi creştini am pierdut, câţi preoţi şi monahi am ucis cu sabia, câţi am ars cu foc şi pe nici unul n-a izbăvit Hristos din mâinile mele, pentru că nici Hristos n-a putut să Se izbăvească din mâinile celor ce L-au răstignit şi acum am venit la voi, ca, ori să vă lepădaţi de Hristos, sau desăvârşit să vă pierd".*

Iar cetăţenii îi răspundeau: "Îndrăzneşti mult, o, împărate, cu limba ta, asupra Atotputernicului Dumnezeu. Te asemeni cu Rampsak, voievodul lui Senaherim, care a grăit cu mândrie către Iezechiel: "Să nu te înalţe pe tine Domnul Dumnezeul tău spre Care nădăjduieşti". Dar n-a fost fără pedeapsă acea hulă, că într-un ceas câte mii de ostaşi a pierdut, bine ştii. Deci, fereşte-te să nu se întâmple tot aşa şi ţie, care huleşti pe Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel Atotputernic şi înfricoşat, Acela care ia sufletele boierilor şi pe tine poate să te sfărâme şi să-ţi prefacă în ţarină mândria ta cea multă şi de Dumnezeu hulitoare. Te lauzi că, ori să ne întorci pe noi de la Hristos, ori să ne pierzi cu totul. Cu adevărat, mai degrabă vei putea să ne pierzi, decât să ne întorci de la Hristos, Mântuitorul nostru, pentru Care noi toţi suntem gata să murim".

Împăratul, nesuferind să audă asemenea cuvinte, cu mai mare furie s-a mâniat şi a năvălit cu toate puterile asupra cetăţii. Socotea că de nu va lua cetatea cu război, apoi are s-o chinuiască cu foame, ţinând-o înconjurată multă vreme. Apoi, aflând împrejurul cetăţii foarte mulţi creştini prin sate şi prin pustii şi, prinzându-i, i-a pierdut în multe feluri, iar pe alţii i-a dus în robie, silindu-i ca să ia cetatea. Însă creştinii, apărându-se cu tărie dinlăuntru, îi biruiau pe păgâni.

Silindu-se împăratul cu puterile sale, în tot chipul, n-a reuşit să ia cetatea, nici să-i omoare cu foametea, căci ei aveau hrană îndestulată pentru mulţi ani.

Nelegiuitul, nădăjduindu-se în aşteptarea sa, s-a gândit să-i înşele pe creştini cu un meşteşug subţire şi a trimis pe cineva în cetate, zicând cetăţenilor cu

jurământ: *"Nu voi face strâmbătate vouă, nici vă voi întoarce pe voi de la credinţa voastră, dar cer de la voi numai obişnuita danie cu care îi sunteţi datori împăratului vostru. De aceea, să-mi deschideţi cetatea ca să intru s-o văd şi apoi să iau dania obişnuită de la voi. Mă jur pe Dumnezeu şi pe Lege că nu vă voi face vouă nici un rău cât de mic, ci vă voi lăsa în pace ca să vieţuiţi în credinţa voastră".*

Iar cetăţenii i-au răspuns: ***"Noi, creştinii, am învăţat din Sfintele Scripturi ca să ne supunem împăratului şi să ne plecăm stăpânitorilor, deci de vei face aşa precum ne făgăduieşti nouă cu jurământ, că nu ne vei face nedreptate, nici nu ne vei întoarce de la Domnul nostru Iisus Hristos, îţi vom deschide cetatea şi vei intra ca un împărat şi îţi vei lua de la noi obişnuita dajdie, iar de ne vei face vreun rău, Dumnezeu, Cel ce aude jurămintele tale, să-ţi răsplătească ţie de-grabă. Iar noi nu ne vom îndepărta de la Hristos, Mântuitorul nostru, chiar de ne-am lipsi, nu numai de averi, ci şi de viaţă".***

Împăratul iarăşi s-a jurat că nu le va face nici o supărare. Ei, crezând pe vulpea aceea, i-au deschis cetatea şi s-au închinat păgânului cu daruri.

Împăratul, intrând cu toată puterea sa în cetate, ca lupul în turmă, îmbrăcat în piele de oaie, a înconjurat zidurile şi porţile cetăţii şi pe ostaşii săi i-a pus de pază. Apoi, văzând podoaba cetăţii, mulţimea poporului şi pe creştinii cei cinstiţi, i-a lăudat, căci încă îşi tăinuia planul cel viclean până la o vreme. Odihnindu-se puţin în cetate, a ieşit iar la trupele sale şi, vrând să înceapă acea fără de Dumnezeu prigoană pe care o gândise, a poruncit să vină la dânsul toţi bărbaţii cei cinstiţi şi căpeteniile cetăţii.

Deci, au venit la dânsul, după poruncă, toţi cei ce erau în cetate, cinstiţii bătrâni, căpeteniile şi cei slăviţi şi bogaţi. ***Între dânşii era şi fericitul Areta, care era mai mare cu bătrâneţile şi cu priceperea, cu dregătoria şi cu cinstea, având nouăzeci şi cinci de ani şi care era boier şi voievod, căruia toată rânduiala cetăţii îi era încredinţată. Cu al lui înţelept sfat şi cu cârmuirea sa cea pricepută, cetăţenii s-au împotrivit vrăjmaşilor, cu vitejie multă, vreme îndelungată.***

Mergând cetăţenii cu Areta la nelegiuitul împărat, i-au adus lui cuvenită închinăciune şi i-au mulţumit că a făcut cu dânşii precum s-a jurat şi n-a adus nici o primejdie asupra lor. Aceasta zicea Areta, neştiind vicleşugul împăratului.

Acesta însă, nemaiputând mult să-şi ascundă otrava vicleniei sale dinăuntru, a dat-o pe faţă, adică a săvârşit răutatea pe care o tăinuia. Jurământul pe care l-a dat cetăţenilor îl socotea ca pe o jucărie copilărească şi a poruncit ca, legându-i

pe toţi împreună cu Sfântul Areta, să fie păziţi de străji, apoi a trimis la casele lor ca să le fie jefuite averile.

Apoi a întrebat unde este Pavel, episcopul lor, şi, aflând că au trecut doi ani de când a murit, a poruncit ca să-l dezgroape. Scoţându-i trupul, l-a ars cu foc şi cenuşa a aruncat-o în văzduh. Apoi, aprinzând un foc foarte mare, a adunat mulţimea preoţilor şi a clericilor, a monahilor şi a fecioarelor celor afierosite lui Dumnezeu şi i-a aruncat în foc, fiind în număr de patru sute douăzeci şi şapte de fiinţe. Astfel i-a ars pe ei, zicând: *"Aceştia sunt pricina pierderii acelora pe care i-au sfătuit să cinstească pe Cel răstignit ca pe un Dumnezeu".*

După aceea a poruncit propovăduitorilor lor ca, umblând prin cetate, să spună la toţi să se lepede de Hristos şi să vină la legea evreiască, precum era împăratul.

Chemând înaintea sa pe căpeteniile acelea, adică pe creştinii pe care îi ţinea în legături, a început a grăi către dânşii, dar mai ales către Areta: *"Ce nebuni sunteţi voi, pentru credinţa voastră în Cel răstignit şi credeţi în El ca într-un Dumnezeu! Oare doară poate să fie bătut Dumnezeu, neavând trup? Sau poate să moară cel fără de moarte? Oare nu sunt şi între voi din cei ce urmează lui Nestorie, care cinstesc pe Hristos, nu ca pe un Dumnezeu, ci ca pe un prooroc? Eu nu vă silesc ca să vă închinaţi soarelui şi lunii sau altei făpturi oarecare, nici nu vă silesc să jerfiti zeilor păgâni, ci însuşi lui Dumnezeu şi Făcătorului a toată făptura".*

La aceste cuvinte Sfântul Areta, împreună cu însoţitorii săi, a răspuns: "Noi ştim că dumnezeirea nimic nu putea suferi, ci numai omenirea cea luată din Preacurata Fecioară, precum mărturisesc proorocii, despre care ştii şi tu. Omenirea a răbdat numai pentru noi, iar dumnezeirea a arătat-o Hristos Domnul prin minunile Sale cele negrăite. Ce trebuinţă avem noi de multă vorbă? Noi îl mărturisim pe El că este Fiul lui Dumnezeu şi grăim în numele întregului popor al cetăţii, că nu există chin pe care n-am fi gata să-l suportăm pentru Iisus Hristos, Dumnezeul nostru. Iar despre credinţa lui Nestorie, cel blestemat de Sfinţii Părinţi, adunaţi la al treilea sinod din Efes, ce avem noi? Căci noi nu despărţim în Hristos două persoane, ci credem că omenirea Lui este unită cu dumnezeirea într-o singură persoană. Iar pe tine, care grăieşti cuvinte hulitoare asupra Domnului nostru, pentru o hulă ca aceasta şi pentru călcarea jurământului tău, te va ajunge degrabă dumnezeiasca pedeapsă".

Împăratul, suferind acele cuvinte cu răbdare, pentru că se ruşina de înţelepciunea lui Areta, şi de cinstea celorlalţi creştini, a început cu cuvintele blânde a le îmbuna inimile, prin făgăduinţa darurilor şi a cinstei, vrând să schimbe credinţa lor şi râvna cea pentru Hristos, în fărădelege.

Dar ei, ridicându-şi ochii ca dintr-o inimă şi parcă ar fi fost o singură gură, au strigat, zicând: "Nu ne lepădăm de Tine, Unule Cuvinte al lui Dumnezeu, Iisuse Hristoase, Care Te-ai născut din Preasfânta Fecioară, nici batjocorim cinstită Crucea Ta".

Împăratul, văzând pe sfinţi neclintiţi în credinţă, a amânat chinuirea lor pentru altă vreme şi a poruncit să fie ţinuţi în legături, iar el s-a pornit spre popor, ucigând pe mulţi fără cruţare.

Şi a poruncit ca să fie aduşi femeile şi copiii sfinţilor mucenici şi împreună cu cinstitele femei au venit mulţime mare de alte femei văduve, fecioare şi monahi. Pe acestea a căutat mai întâi să le înşele cu momeli, apoi le-a îngrozit cu chinuri, ca să se lepede de Hristos. Iar ele nu numai că nu voiau, dar şi defăimau cu ocări pe împărat şi mai ales fecioarele monahii strigau, ocărându-l pe el, pentru necredinţă.

Iar el, nesuferind acele ocări, a poruncit ostaşilor să le taie pe toate. Iar ele alergau la moarte cu veselie. A fost între dânsele o minunată întrecere, căci monahiile fecioare mergând înainte sub sabie, grăiau către femei: ***"Ştiţi că noi în biserica lui Hristos avem cinstea de a fi înainte; aduceţi-vă aminte că noi, pretutindeni, avem locul cel de frunte, intrăm mai întâi în Biserica Domnului, ne apropiem mai înainte la Preacinstitele Taine şi şedem la cel dintâi loc. Deci, se cade ca şi aici să primim mai întâi cinstea mucenicească, mai întâi să murim şi să mergem mai înainte de voi şi mai înainte de bărbaţii voştri, la Mirele nostru, Iisus Hristos".***

Apoi şi femeile apucau una decât alta mai înainte, plecându-şi sub sabie grumazul. La fel şi copiii cei mici se înghesuiau între mame, grăbindu-se la moarte şi fiecare striga: "Tăiaţi-mă pe mine, tăiaţi-mă pe mine".

O astfel de osârdie aveau ca să moară pentru Hristos, încât necuratul evreu Dunaan şi toţi boierii lui se mirau foarte tare. Iar nelegiuitul zicea: *"O, cum a putut înşela pe oameni Galileanul, încât socotesc moartea întru nimic şi pentru El îşi pierd sufletele şi trupurile?".*

***

Era în cetatea Negran o văduvă, pe nume Singlitichia, de neam bun şi cinstit, frumoasă la faţă, dar la suflet şi mai frumoasă, bogată cu averea, dar mai bogată cu faptele bune şi care a rămas văduvă încă de tânără. Aceasta avea două fiice. Văduva, şezând în casa sa în post şi în rugăciuni, nevrând să se însoţească cu alt bărbat şi făcându-se mireasa lui Hristos, Îl slujea ziua şi noaptea, cu toate că era tânără de ani, însă cu înţelepciunea era bătrână şi mai mult decât cei bătrâni a priceput poruncile Domnului.

Despre aceasta auzind necuratul evreu Dunaan, a poruncit să o aducă cu cinste le el, împreună cu amândouă fiicele. După ce au adus-o, a căutat spre dânsa cu faţă veselă şi i-a zis cu glas blând: *"Am auzit de tine, cinstită femeie, că eşti de neam bun, înţeleaptă şi pricepută, pentru care lucru mărturiseşte faţa şi privirea ta, precum că adevărate sunt cele spuse despre tine, deci că nu doreşti a urma femeilor celor nebune, pe care eu le-am pierdut pentru nebunia lor şi să nu mai socoteşti ca Dumnezeu, pe Cel ce S-a răstignit pe cruce, pentru că a fost mâncător şi băutor de vin, prietenul vameşilor, petrecător şi potrivnic Legii strămoşeşti. Deci, să faci cele cuvenite bunului tău neam leapădă-te de Nazarineanul şi să crezi ca noi, ca să fi cu împărăteasa în palatele ei, cinstită de toţi. Astfel vei petrece mai bine, scăpând de greutăţile ce se întâmplă în văduvie. Pentru că a ajuns până la noi vestea despre tine şi chiar se vede că tu ai mari bogăţii, multe slugi şi slujnice şi eşti cinstită de toţi, fiind tânără şi frumoasă. Cu toate aceste fericiri nu ai voit să te măriţi cu alt bărbat şi se mai spune despre tine că eşti îmbunătăţită şi cu multă pricepere. Deci şi acum să cugeţi bine şi să fii desăvârşită în pricepere. Ascultă-mi sfatul cel sănătos şi nu da în mâinile chinuitorilor frumuseţea şi tinereţea ta, precum şi fecioria fiicelor tale, căci vei suferi mai multă ruşine şi necinste decât chinuri, ci, încetând a slăvi pe Cel răstignit şi supunându-te legilor noastre, să gândeşti cele ce sunt folositoare ţie şi fiicelor tale".*

Iar fericita şi cinstita femeie cu multă înţelepciune a răspuns împăratului, zicând: "Se cade ţie, împărate, să cinsteşti pe Acela ce ţi-a dat stăpânirea şi acea porfiră şi diademă; şi mai ales ţi-a dat viaţa ca un Fiu al lui Dumnezeu şi Dumnezeu adevărat, dar tu te-ai arătat nemulţumitor pentru o astfel de binefacere şi cu limba îndrăzneaţă grăieşti de rău pe Făcătorul tău de bine. Oare nu te temi că un trăznet de sus are să te lovească? Tu voieşti a mă slăvi cu mare cinste, eu însă cinstea voastră ca o necinste o socotesc şi nu voiesc să mă laude lumea aceea care huleşte pe Dumnezeul meu, nici nu voi fi nebună să locuiesc cu vrăjmaşii lui Dumnezeu în lăcaşurile păcătoşilor".

Acestea auzindu-le împăratul, s-a umplut de mânie şi, căutând la boierii săi, a zis: *"Vedeţi cum fără de ruşine ne vorbeşte această necurată femeie?"* Apoi a poruncit să ia acoperământul de pe capul ei şi de pe capetele fiicelor ei şi aşa, cu capul descoperit şi cu părul despletit, să fie purtate prin cetate, cu batjocură şi cu necinste.

Astfel fiind purtată cu necinste pe uliţele cetăţii, a văzut cum mulţimea femeilor plângea pentru dânsa, de o necinste şi ruşine ca aceea. Iar ea a zis către dânsele: ***"Ştiu, prietenelor, că vă este jale pentru mine, văzându-mă cu fiicele mele în această stare, dar să nu vă întristaţi, când eu mă bucur, nici să plângeţi când eu mă veselesc, căci ziua aceasta îmi este mie mai de bucurie decât ziua nunţii, căci pentru Mirele meu rabd acestea, Căruia fără de prihană I-am***

păzit văduvia mea şi Lui I-am logodit pe iubitele mele fiice. Acum mă bucur că Domnul meu priveşte la defăimarea mea, unde este mărturisirea mea şi ştie osârdia mea pentru El, pentru că n-am voit nici cinstea, nici bogăţiile, nici chiar viaţa cea vremelnică, ci numai una este dorinţa mea: ca să aflu pe Hristos şi să merg la El în ceata Sfintelor muceniţe, ducându-I cu mine rodul pântecelui meu, adică pe fiicele mele. Deci rogu-mă vouă, surorile mele, nu plângeţi, ci mai ales vă bucuraţi cu mine, că merg să mă fac părtaşă ceresculuI, Mire Iisus Hristos".

Apoi iarăşi a fost adusă înaintea împăratului, care i-a zis: *"Leapădă-te de Hristos ca să fii vie".*

A răspuns sfânta: ***"De mă voi lepăda de Hristos pentru viaţa cea vremelnică, apoi cine mă va izbăvi de veşnica moarte, care este în focul cel nestins".*** Şi căutând spre cer a zis: ***"Să nu-mi fie mie, o, împărate fără de moarte, să mă lepăd de Tine, Unule născut, Fiul lui Dumnezeu, şi să mă supun hulitorului şi călcătorului de jurământ, care cu înşelăciune a luat cetatea noastră şi acum prigoneşte biserica Ta cea sfântă".***

Iar împăratul, aprinzându-se de cumplită mânie, a răcnit: *"O, necurată femeie, îndată voi zdrobi capul tău şi-ţi voi sfâşia carnea şi te voi arunca spre mâncarea câinilor. Atunci voi vedea de te va izbăvi din mâinile mele Nazarineanul, spre Care tu nădăjduieşti".*

Nişte cuvinte ca acestea ale împăratului nesuferindu-le fiica ei cea mai mare, care avea doisprezece ani, a scuipat în faţa împăratului şi îndată slujitorii cei ce stăteau de faţă au tăiat-o şi împreună cu dânsa şi pe sora ei cea mai mică au ucis-o cu sabia. Şi au căzut amândouă fiicele moarte, înaintea ochilor mamei lor cea vrednică de laudă.

Apoi împăratul a poruncit ca să ia sângele lor şi să-l ducă la gura maicii lor ca să-l bea.

Iar ea gustând, a zis: ***"Te slăvesc pe Tine Doamne, Dumnezeul meu, că m-ai învrednicit a gusta jertfele cele curate ale sărmanelor mele fiice. Ţie, Hristoase Dumnezeule, Îţi aduc această jertfă a mea, înaintea Ta pun aceste muceniţe fecioare care au ieşit din pântecele meu, cu care, numărându-mă şi pe mine, du-mă în cămara Ta şi, precum zice David, "arată pe maică veselindu-se de feciori".***

După aceea împăratul a poruncit să-i taie capul. Astfel s-a dus maica cu fiicele sale la veselia cea veşnică.

Apoi împăratul zicea cu jurământ: *"N-am văzut în viaţa mea aşa frumoasă femeie şi aşa frumoase fecioare ca acestea, care nici frumuseţile, nici viaţa lor nu şi-au cruţat-o".*

***

A doua zi împăratul a stat la un loc mai înalt şi a chemat la dânsul pe Areta cu toţi tovarăşii lui, care erau în număr de trei sute patruzeci. Stând de faţă împăratul, a căutat pe Areta, ca spre cel mai bătrân, şi a zis: *"Tu, nesocotitule, te-ai sculat asupra stăpânirii noastre şi toată cetatea ai ridicat-o asupra noastră, învăţând pe oameni a se împotrivi nouă. Tu ai înşelat pe oameni, ca să asculte cuvintele tale ca pe nişte legi, iar de legile şi poruncile noastre să se lepede. Tu ai învăţat poporul să cinstească pe Cel răstignit ca pe un Dumnezeu şi pe Cel ce nu şi-a ajutat Sieşi când era răstignit, pe Acela toţi să-L aibă ajutor. Pentru ce nu ai urmat tatălui tău care, stăpânind în Negran, se supunea împăraţilor care au fost mai înainte decât noi? Deci, să fii chinuit, tu şi toţi cei care te ascultă pe tine, precum au fost bărbaţii şi femeile care mai înainte s-au dat morţii şi au fost ucişi de noi, şi cărora Fiul Mariei şi al teslarului cu nimic nu a putut să-i ajute".*

Iar bătrânul îl ascultă, suflând cu greu, cuvintele mândre ale împăratului urât de Dumnezeu. Apoi, suspinând din adâncul inimii, a zis: ***"Nu eşti tu, împărate, pricina tuturor lucrurilor ce se fac, ci cetăţenii noştri sunt vinovaţi, că nu au ascultat sfatul meu. Pentru că eu le-am dat sfatul să nu deschidă cetatea ţie, omului celui viclean şi înşelător, ci să se lupte cu tine vitejeşte. Iar ei nu au luat aminte la cuvintele mele. Eu voiam să ies cu puţinii mei tovarăşi înaintea ta, precum a făcut-o odată Ghedeon contra madianiţilor. Pentru că nădăjduiam spre Hristosul meu, Cel hulit de tine acum, Care m-ar fi ajutat să te întrec, să te biruiesc şi să te calc pe tine, nelegiuitule călcător de jurământ, cel ce nu-ţi mai aduci aminte de aşezămintele cele hotărâte, prin care cu jurământ te-ai făgăduit să păzeşti cetatea şi pe cetăţeni".***

Unul dintre cei care şedeau cu împăratul, a zis către sfânt: "Oare aşa vă învaţă pe voi legea lui Moise, ca să necinstiţi pe unsul Domnului? Pentru că zice: "Pe stăpânitorul poporului tău să nu-l grăieşti de rău". Dar şi Scriptura voastră învaţă a-l cinsti pe împărat, nu numai pe cel bun şi blând, ci şi pe cel îndărătnic".

Iar sfântul a răspuns: "Oare nu ai auzit ceea ce s-a zis lui Ahav, prin Ilie proo-rocul, când Ahav a zis către Ilie: Tu eşti cel ce răzvrăteşti pe Israel? Iar Ilie a răspuns: "Nu răzvrătesc eu pe Israel ci numai tu şi casa tătâne-tău". Vezi că nu numai pe Ahav singur, ci şi toată casa lui a mustrat-o şi a defăimat-o şi cu aceasta n-a stricat legea. De aceea, tot cel ce cu dreaptă credinţă cinsteşte pe Dumnezeu, nu strică legea când mustră pe împăratul cel

necurat pentru a lui păgânătate şi care nu se teme a huli cu gura sa asupra cerului şi asupra Ziditorului. Văd că voi nu vă îngrijiţi de îndelunga răbdare a lui Dumnezeu, iar pe noi vă sârguiţi să ne aduceţi să facem cele ce faceţi voi. Iar tu, împărate nedrept, nelegiuit şi fără de omenie, oare ai făcut cu noi aşa precum ai făgăduit? Oare astfel de dreptate se face din partea împăratului? Oare aşa au fost împăraţii mai înainte de tine? Cu adevărat n-au fost aşa, ci buni, blânzi, drepţi şi milostivi, păzindu-şi hotărât cuvântul lor şi arătând poporului bunăvoinţă. Iar tu, călcătorule de jurământ, nu te poţi sătura de sângele creştinilor. Deci să ştii că Dumnezeu Atoateştiutorul degrabă îţi va lua scaunul împărătesc şi-l va da unui om credincios şi bun, care va întări şi va înălţa neamul creştinesc şi va zidi Biserica, pe care tu cu foc ai ars-o şi ai surpat-o la pământ. Eu sunt fericit că la adânci bătrâneţi, având nouăzeci şi cinci de ani, văzând pe fiii fiilor mei şi pe fiicele fiicelor mele, primesc cununa mucenicească şi aduc jertfă lui Dumnezeu o cetate cu atât de mult popor".

Apoi, întorcându-se spre popor şi spre ai săi împreună pătimitori, a început a grăi aşa: *"Bărbaţi creştini, prieteni şi cunoscuţi, ne-am amăgit crezând jurământul şi înşelătoarele cuvinte ale acestui împărat fără de Dumnezeu. Iată, acum vedem nedreptatea lui şi auzim cuvintele lui cele hulitoare de Dumnezeu. Mai bine am fi făcut dacă ne-am fi împotrivit lui cu război şi am fi stat tari până la sfârşit, că ne-ar fi ajutat nouă Dumnezeu să-l biruim. Dar de vreme ce s-a făcut aşa şi ni se spune acum de faţă, că ori să ne supunem vrăjmaşului şi să petrecem în ruşine viaţa vremelnică sau, nesupunându-ne lui, să câştigăm sfârşit fericit; de aceea să ne sârguim să moştenim slava cea fără de moarte, prin pătimire, pentru că ce este mai slăvit decât mucenicia? Şi ce este mai cinstit decât a patimi pentru Hristos? De mult am avut gând şi dorire să rabd munci pentru Hristos şi acum, câştigându-mi dorinţa şi aflând ceea ce am căutat, mă bucur şi iată, sunt gata să mor îndată. Voi, o, fraţilor să nu fiţi fricoşi şi mici la suflet şi să iubiţi viaţa vremelnică, ca pentru viaţa cea vremelnică să vă lipsiţi de viaţa cea veşnică şi să poată judecătorul a se lăuda, dacă pe vreunul din noi, înfricoşându-l prin îngrozirea sa, l-ar depărta de Sfânta credinţă. Atunci el s-ar înălţa prin mândria sa şi astfel, biruind pe toţi, mai mari hule va aduce asupra Fiului lui Dumnezeu. Dar de se va afla cineva dintre noi care să se teamă de moarte şi să gândească a se lepăda de Hristos şi de viaţa cea veşnică, acela îndată să iasă din mijlocul nostru şi să se despartă de noi, care suntem un suflet şi un gând, şi să nu mai poarte în zadar numele de creştin. Cel ce se va lepăda de Tine, Hristoase, Cuvinte al lui Dumnezeu, pentru vremelnica viaţă, să nu aibă parte de ea. Dacă cineva din neamul meu şi dintre vecinii mei, cuprinzându-se de pofta vremel-nicilor bunătăţi, Te-ar lăsa pe Tine, Ziditorule, şi ar merge în urma împăratului celui necurat, aceluia să nu-i faci parte, o, Hristoase Împărate, să se mângâie de*

acelea ce se par a fi bune şi mângâietoare, ci să-i faci parte de toate cele potriv-nice şi rele".

Când grăia aceasta sfântul, toată mulţimea creştinească vărsa lacrimi fierbinţi şi zicea: "Îndrăzneşte, povăţuitorule şi învăţătorule al nostru, că nimeni nu te va lăsa pe tine! Nimeni din soborul nostru nu se va despărţi de tine! Iată, noi toţi suntem gata să murim înaintea ta pentru Hristos şi să câştigăm acel fericit sfârşit".

Iar sfântul le-a răspuns: ***"Eu voi merge înaintea voastră să mor şi, în felul acesta, vă voi fi vouă povăţuitor, că precum în cetate întâiul loc mi l-aţi încredinţat, aşa şi aici, să mă lăsaţi să stau eu mai întâi înaintea lui Hristos".***

Apoi sfântul a continuat: ***"Dacă vreunul din fiii mei va rămâne viu în credinţa cea sfântă, acela să fie moştenitorul averilor mele, din care trei sate le dau Sfintei biserici, care degrabă se va ridica, pentru că acest nelegiuit împărat va pieri în curând, iar Biserica lui Hristos în această cetate se va ridica şi va înflori ca o foarte frumoasă floare, stropită cu sângele robilor Lui, care sunt atât de mulţi".***

Acestea zicându-le, sfântul a binecuvântat poporul şi, înălţându-şi mâinile şi privind cu ochii spre cer, a zis: **"Slavă Ţie, Doamne, de toate acestea!"**

Şi, întorcându-se către împărat, i-a zis: ***"Te laud pe tine, împărate, că mi-ai îngăduit şi nu mi-ai întrerupt cuvintele mele şi mi-ai dat vreme să vorbesc cu prietenii mei. Iar acum să nu zăboveşti mai mult, ci să faci ceea ce voieşti, căci te-ai încredinţat că nu ne lepădăm de Hristos şi nu urmăm nelegiuirile tale".***

Apoi împăratul, văzându-i neschimbaţi, i-a osândit pe toţi la moarte. Au dus pe sfinţi la un pârâu care se numea Odias, ca acolo să le fie tăiate capetele.

Sosind la locul hotărât, sfinţii au făcut rugăciune, zicând: ***"Doamne, Doamne, puterea mântuirii noastre, umbrit-ai peste capul nostru în ziua de război, iar acum scoate-ne pe noi în viaţa cea veşnică, că n-am iubit nimic mai mult decât pe Tine, nici patria, nici neamul, nici bogăţiile, ci pe toate le-am părăsit pentru Tine. Încă şi viaţa noastră am defăimat-o şi ne-am socotit ca nişte oi duse la înjunghiere. Deci, cu smerenie ne rugăm Ţie, izbăveşte sângele robilor Tăi, înalţă mâna asupra mândriei împăratului cel necurat, primeşte întru apărarea Ta pe fiii celor ce mor pentru Tine, întăreşte cetatea care se laudă cu cinstitul său sânge, cu crucea şi cu pătimirea. Vezi ce au făcut vrăjmaşii Tăi: au stricat buna ei podoabă, au ocărât sfinţenia Ta, au ars cu***

foc Sfântul Tău locaş, pe care Te rugăm să-l ridici la loc, dând sceptrul împăraţilor credincioşi".

Astfel rugându-se sfinţii, ostaşii au început a-i tăia. Mai întâi l-au tăiat pe Sfântul Areta, ca pe un povăţuitor creştinesc ce se afla, apoi pe toţi ceilalţi trei sute patruzeci de Sfinţi mucenici. Astfel şi-au găsit ei fericitul sfârşit.

***

O femeie credincioasă din aceeaşi cetate avea cu dânsa un copil mic, care nu avea mai mult de cinci ani. Văzând uciderea cu sabia a Sfinţilor mucenici, a alergat la dânşii şi, luând puţin sânge de la ei, s-a uns pe ea şi pe fiul ei. Umplându-se de râvnă, îl blestema pe împărat şi cu mare glas zicea: "Să i se întâmple acestui evreu precum i s-a întâmplat lui Faraon".

Iar ostaşii, prinzând-o, au dus-o la împărat şi i-au spus lui toate cele grăite de dânsa.

Împăratul nu a lăsat-o pe ea să grăiască mai mult, nici n-a întrebat-o nimic, ci a poruncit ca îndată să fie arsă în foc.

Şi a fost aprins un foc mare şi chinuitorii au legat-o pe acea cinstită femeie ca s-o arunce în foc. Atunci micuţul ei copil a început a plânge şi a alergat la împărat şi cu ochii plini de lacrimi a căzut la picioarele lui, rugându-l s-o dezlege pe maica lui.

Iar împăratul, luându-l în braţele sale, pentru că pruncul era frumos şi vorbea bine, i-a zis: *"Pe cine oare iubeşti mai mult, pe noi sau pe maica ta?"*

Iar pruncul i-a răspuns: "Pe maica mea o iubesc şi am venit să mă rog ţie ca să fie dezlegată şi ea mă va lua cu dânsa la chinuri, despre care adeseori îmi spunea".

Şi l-a mai întrebat împăratul: *"Ce sunt chinurile de care grăieşti tu?".*

Iar pruncul, umplându-se de darul lui Dumnezeu care lucra într-însul, a răspuns împăratului: "Chinurile sunt a muri pentru Hristos şi iarăşi a învia".

L-a întrebat împăratul: *"Cine este Hristos?"*

Iar pruncul a răspuns: ***"Să vii cu mine la biserică şi eu ţi-L voi arăta pe Iisus Hristos".*** Şi iarăşi, privind spre maica sa, plângea, zicând către împărat: ***"Lasă-mă să mă duc la maica mea".***

Iar împăratul i-a zis: *"Pentru ce-ai venit la mine şi ai lăsat pe maica ta? Deci, să nu mergi la dânsa, ci să fii cu noi şi îţi voi da ţie mere şi nuci şi din toate roadele cele bune".*

Acestea împăratul le spunea că un copil naiv, crezând că el nu are pricepere. Dar pruncul, covârşind anii cu înţelepciunea, răspundea cu pricepere, zicând: ***"Nu voi fi cu voi, ci voi fi cu maica mea, pentru că eu socoteam că tu eşti creştin şi de aceea am venit la tine să te rog pentru maica mea, dar tu eşti evreu şi pentru aceea nu voi fi cu tine, nici nu voi lua ceva din mâinile tale, ci voiesc numai să mă laşi să mă duc la maica mea".***

Atunci împăratul s-a mirat de înţelepciunea celui mic copil care, atunci când a văzut că maica sa este aruncată în foc, l-a muşcat tare pe împărat şi, durându-l tare, acesta l-a aruncat din braţe, poruncind unui boier care stătea în faţa sa să ia copilul şi să-l educe în legea evreiască şi în lepădarea de Hristos.

Boierul, mirându-se de priceperea pruncului, l-a luat şi l-a dus în casa sa. Întâlnindu-se cu un prieten a stat şi i-a spus cele ce s-au întâmplat cu acel prunc. Stând ei în apropiere de focul în care a fost aruncată sfânta lui maică, pe când vorbeau între ei, pruncul s-a smuls din mâinile celui care-l ţinea şi, alergând degrabă, s-a aruncat în foc, cuprinzând-o pe maica sa care ardea şi a ars şi el împreună cu ea. Astfel maica şi fiul au fost jertfă şi ardere de tot, cu bună mireasmă lui Dumnezeu.

Slavă lui Dumnezeu, Celui ce a înţelepţit aşa pe pruncul acela, încât s-au împlinit întru dânsul cuvintele proorocești: "Din gura pruncilor şi a sugătorilor ai săvârşit laudă pentru vrăjmaşii Tăi, ca să sfărâmi pe vrăjmaşul şi pe izbăvitorul".

Pe când se petreceau acestea toţi boierii şi voievozii împăratului celui fărădelege aveau jale de atât de multă vărsare de sânge creştinesc şi, apropiindu-se de împărat, l-au rugat să înceteze cu aceasta şi să nu piardă cetatea din care luau multă dijmă în toţi anii. Nelegiuitul împărat a făcut după cererea lor, a încetat de a vărsa sângele cel nevinovat, însă a luat multe mii de copii şi de fecioare din cetatea aceea şi din toate hotarele Negranului: pe unii i-a luat în robie pentru el, iar pe alţii i-a dat boierilor şi ostaşilor care i-au vrut. Apoi toată cetatea, care mai înainte slujea Sfintei Treimi în linişte, a împovărat-o cu grea împilare şi aşa s-a întors la scaunul său.

Întorcându-se la treburile sale nelegiuitul şi lepădatul de Dumnezeu evreu, s-a arătat foc din ceruri care toată noaptea a luminat văzduhul. Pentru acest lucru Dunaan şi ostaşii lui s-au înspăimântat. Apoi focul a căzut pe pământ ca o ploaie şi pe mulţi i-a vătămat. Acesta era semnul lui Dumnezeu şi început pentru izbândirea vărsării sângelui.

Însă împăratul nelegiuit, ca alt Faraon, n-a vrut să se îndepărteze şi nu s-a smerit sub mâna cea tare a lui Dumnezeu, ci cu atâta mânie se îndrăcise asupra creştinilor, încât nu numai în pământul său, dar şi în alte ţări şi împărăţii se silea să-i dezrădăcineze pe creştini.

A trimis pe solii săi la împăratul Persiei, rugându-l pe el să facă asemenea ca dânsul şi să-i ucidă pe toţi creştinii care sunt în stăpânirea sa, dacă voieşte ca milostiv să-i fie soarele şi tatăl Soarelui, Dumnezeul evreiesc, pentru că perşii cinstesc Soarele ca pe un Dumnezeu şi, vrând ca să-l înarmeze împotriva creştinilor pe împăratul perşilor, numea pe Dumnezeul evreilor tată al Soarelui.

A mai scris şi la stăpânitorul sarazinilor, Alamundar, făgăduindu-i mult aur, ca să-i ucidă pe creştinii care erau sub stăpânirea lui.

Toate aceste auzindu-le dreptcredinciosul Iustin, împăratul grecesc, s-a mâniat foarte tare şi inima i s-a întristat de o aşa prigoană împotriva creştinilor. A trimis scrisori la Arsenie, arhiepiscopul Alexandriei, ca să-l îndemne pe Elezvoi, împăratul Etiopiei, să pornească război împotriva necuratului împărat evreu, răzbunând sângele creştinesc.

Apoi a trimis scrisoare şi la împăratul Elezvoi, înştiinţându-l despre toate cele ce au suferit creştinii omorâţi de Dunaan şi mai ales creştinii din cetatea Negran, şi l-a mai înştiinţat şi despre solii trimişi la împăratul perşilor şi la stăpânitorul sarazinilor, prin rugăminte şi prin aur înarmându-l pe el să se ridice împotriva vărsării sângelui creştinesc. Apoi Iustin ruga în scrisoare pe Elezvoi, ca pe cel care îşi avea hotarele aproape de Dunaan, să se ridice asupra acelui hulitor de Dumnezeu şi nesăţios de sânge creştinesc.

La fel şi pe Asterie, arhiepiscopul, îl deştepta şi îl îndemna la război şi cu tot dinadinsul se ruga lui Dumnezeu să ajute creştinilor să-l gonească pe vrăjmaşul lor.

A mai trimis scrisoare şi către toţi monahii care era în Nitria, în schiturile de acolo, poruncindu-le să se roage pentru aceasta.

Elezvoi, împăratul Etiopiei, a fost înştiinţat nu numai de către împăratul Iustin, dar şi de către Asterie, arhiepiscopul, despre toate cele ce se întâmplau la omeriţi. Dar şi mai înainte de a afla de la el a ştiut, pentru că ostaşii lui, care rămăseseră acolo ca să străjuiască cetăţile, se uciseseră. Şi ardea cu râvnă pentru Dumnezeu, suferea cu inima pentru creştini şi voia să se ridice îndată, dar nu putea pentru că era iarnă şi aştepta vara, pregătind înainte toate cele pentru război. După ce a trecut iarna, a adunat ostaşii şi dintre oamenii săi şi din alţii care veniseră la dânsul spre ajutor şi s-a făcut o oaste până la douăzeci de mii de ostaşi. Apoi peste iarnă a construit corăbii în India, în număr de şaptezeci, şi a mai adunat şaizeci de corăbii de la negustorii din Persia şi din Etiopia care veniseră acolo pentru negustorii. Apoi a reparat multe din corăbiile lui cele vechi.

În vremea primăverii s-a pornit la război cu toată puterea sa şi a trimis din părţile de jos ale Etiopiei o parte din oaste pe uscat în ţara omiriţilor, iar el, împreună cu ceilalţi ostaşi, s-au dus cu corăbiile pe mare. Şi astfel, unii pe uscat şi alţii pe mare, s-au năvălit asupra pământului omiriţilor de pretutindeni ca să-l cuprindă pe Dunaan.

Dar Dumnezeu, Care pe toate le rânduieşte cu înţelepciunea Sa şi nu după voia omenească, ci după judecăţile Sale le lucrează, ştiind ce vor să fie de folos, a împiedicat planul fericitului împărat Elezvoi; căci ostaşii cei trimişi pe uscat asupra omiriţilor s-au rătăcit în pustietăţi şi în munţi, în locuri neumblate şi fără de apă şi nu au putut să ajungă la omiriţi, nici să se întoarcă înapoi.

Rătăcind multe zile, au slăbit de sete şi au căzut morţi; puţini dintre ei au rămas vii şi abia au putut să ajungă în patria lor, aducând această veste tristă. La fel şi împăratul, fiind pe mare cu corăbiile, calea nu i-a fost cu spor, căci a intrat la o cetate care se numea Dachei şi, ieşind din corabie, a mers la o biserică ce era aproape de mare. Lăsându-şi lângă uşă, afară, coroana, porfira şi toate semnele şi podoabele împărăteşti, a intrat cu haine ponosite înăuntru şi s-a rugat mult înaintea altarului, cu mare umilinţă. Apoi pomenea în rugăciuni minunile pe care Dumnezeu le-a făcut în Egipt şi în pustie pentru evreii cei nemulţumitori şi zicea: "Nemulţumitori s-au arătat iudeii Ţie, binefăcătorul lor şi nu numai aceia pe care i-ai scos din Egipt, ci şi fiii lor şi toată seminţia lor de până acum. Pentru că Tu ştii, Doamne, câtă răutate au făcut cetăţii Tale Negran, că luând cu

vicleşug poporul tău, au făcut fărădelege asupra sfinţilor Tăi, şi pe creştinii cei ce au rămas îi căutau până la sfârşit ca să-i piardă de pe pământ. Dacă se face aceasta pentru păcatele noastre, să ne rugăm bunătăţii Tale să nu ne dai pe noi în mâinile lor, ci singur să ne pedepseşti, precum Îţi este Ţie cu plăcere. Pe cât este slava Ta, pe atât este şi mila Ta. Iar vrăjmaşilor noştri să nu ne dai pe noi, ca să nu zică: "Unde este Hristos al lor spre Care nădăjduiesc şi unde este crucea lor, în care se laudă".

Astfel, împăratul rugându-se, cu lacrimi a ieşit din biserică şi din cetate. Auzind acolo de un monah sfânt pe nume Zinon, care trăia retras nu departe de cetate, în vârstă de patruzeci şi cinci de ani şi care pentru viaţa lui cea îmbunătăţită luase de la Dumnezeu darul proorociei şi prevedea cele ce aveau să fie, a mers la acel monah în chip de ostaş, aducându-i tămâie într-un vas, iar sub tămâie a ascuns aur, ca să ia cuviosul împreună cu tămâia şi aurul. Mergând la monah, i s-a închinat lui şi dându-i darul cel adus, i-a zis să se roage pentru dânsul. Apoi l-a întrebat dacă le va ajuta Dumnezeu în lupta împotriva lui Dunaan evreul, asupra căruia merg cu război ca să răzbune sângele creştinesc.

Iar cuviosul, fiind înaintevăzător, l-a cunoscut pe el că este împărat, ştiind şi de aurul cel ascuns sub tămâie pe care nu l-a primit şi i-a zis lui: "Oare nu ai auzit pe Domnul care zicea: a Mea este izbânda, Eu voi răsplăti. Iar tu rău te-ai pornit cu război, pentru că se va lua de la tine împărăţia şi mulţi împreună cu tine se vor lipsi de viaţă".

Împăratul, auzind acestea, s-a speriat foarte tare şi, plângând, s-a dus de acolo. Fiind în foarte mare întristare şi mâhnire, toată noaptea s-a gândit şi nu pricepea ce va face. Apoi a vrut să fugă de acolo. Făcându-se ziuă, s-a dus din nou la acel monah, care i-a zis: "Nu este cetate pe pământ unde poţi scăpa de moarte. Dacă voieşti să fii viu şi să-l biruieşti pe împăratul cel necurat, făgăduieşte că ai să mergi la viaţa monahicească".

Iar el cu jurământ s-a făgăduit, zicând: "De-mi va da mie Dumnezeu biruinţă asupra lui Dunaan, îndată voi lăsa împărăţia şi mă voi face monah".

Cuviosul, auzind acestea de la împărat şi văzând lacrimile lui, s-a rugat lui Dumnezeu pentru dânsul şi l-a binecuvântat pe el, precum odată Samuil pe împăratul David, când acesta mergea asupra lui Goliat şi i-a zis: "Dumnezeu să fie cu tine, înarmat cu mucenicească jertfă, cu rugăciunile arhiepiscopului Alexandriei şi cu ale sfinţilor părinţi pustnici, care se roagă pentru tine. Cu lacrimile fericitului împărat Iustin vei birui pe Dunaan şi vei slobozi sângele cel nevinovat".

Împăratul, mângâindu-se cu aceasta, a luat binecuvântarea şi a mers la ostaşi, bucurându-se şi slăvind pe Dumnezeu.

Auzind Dunaan, împăratul omiriţilor, că Elezvoi, împăratul Etiopiei, vine asupra lui pe mare şi pe uscat, a adunat mulţime de ostaşi şi a stat înarmat la hotarele pământului său, aşteptând venirea lui Elezvoi. Apoi, auzind că ostaşii lui Elezvoi au pierit prin pustietăţi, s-a bucurat şi nu se păzea dinspre partea uscatului, ci numai dinspre mare. Între Etiopia şi omiriţi era un loc unde marea era prundoasă, îngustă şi strâmtă, încât abia erau două stadii, având în multe locuri mulţime de pietre mari şi ascuţite, acoperite cu puţină apă şi, de aceea, acest loc era foarte anevoios pentru plutirea corăbiilor. Pe lângă aceasta, făcuse evreul mai anevoioasă trecerea, pentru că a făcut un lanţ de fier gros şi lung şi a împiedicat pe acolo marea cea prundoasă, ca nu numai pietrele cele dese, ci şi lanţul cel de fier să oprească calea lui Elezvoi, şi să nu lase corăbiile lui să treacă în partea aceea. Dar Dumnezeu, Care dă biruinţă asupra vrăjmaşului, a pierdut înţelepciunea acelui evreu viclean, şi cu puterea Lui cea minunată a făcut calea lesnicioasă creştinilor.

Plutind Elezvoi de la cetatea Dachei şi având bună nădejde, a suflat un vânt ajutător şi a ridicat pânzele. Deci a plecat în mare grabă, şi în puţine zile a ajuns la hotarele ţării omiriţilor. Ajungând la acea strâmtoare a mării şi neştiind nimic de lanţ, împăratul a poruncit ca să treacă mai întâi zece corăbii, apoi după dânsele a rânduit douăzeci de corăbii, iar el fiind sus privea la acea trecere; apoi cealaltă mulţime de corăbii, stând înapoi, aşteptând până ce vor trece cele dinainte.

Deci, slobozindu-se cele zece corăbii, Domnul Dumnezeu, Care îndreaptă căile şi cărările oamenilor şi în ape multe, a venit în ajutorul credincioşilor Săi şi unde era să fie pierderea corăbiilor, acolo, mai presus de nădejde, le-a venit mântuirea, pentru că deodată s-a ridicat în mare o furtună grozavă, încât valurile se înălţau în sus ca munţii şi, luând corăbiile, le treceau peste acel loc, încât numai o corabie s-a împiedicat în lanţul de fier şi aceea se vedea stând ca pe piatră. Dar, cu puterea lui Dumnezeu, ridicând-o apa în sus, a trecut şi acea corabie.

Astfel s-au împlinit acolo cele zise de David: "Cei ce se pogoară la mare în corăbii, aceia au văzut lucrurile Domnului şi minunile Lui întru adânc". Pentru că o minune ca aceea a făcut-o mâna tare a lui Dumnezeu, căci nu numai corăbiile cele dinainte au trecut prin acel loc primejdios, pietros şi împiedicat de lanţul cel de fier, dar şi lanţul de fier s-a rupt din cauza furtunii şi a valurilor şi a făcut şi celorlalte corăbii trecerea lesnicioasă.

Pe cele dintâi zece corăbii, trecându-le valurile, le-au dus la malul care era la două sute de stadii de locul unde stătea împăratul Dunaan cu toţi ostaşii din Omirit, iar celelalte douăzeci de corăbii în care era şi împăratul Elezvoi, deşi trecuseră acea strâmtoare a mării, oprindu-se de vânt, nu au reuşit să le ajungă primele, ci erau purtate pe mare de valuri.

Dunaan, aflând de corăbiile care au ajuns la mal, îndată a trimis treizeci de mii de ostaşi călări înarmaţi, ca să nu-i lase pe creştini să iasă din corăbii pe uscat. Apoi, liniştindu-se furtuna, corăbiile cele purtate de valuri pe mare nu s-au îndreptat spre cele zece corăbii dinainte din care ostaşii nu puteau să iasă pe uscat, pentru că erau împiedicaţi de ostaşii lui Dunaan.

Iar cealaltă mulţime de corăbii, trecând a treia zi de la acea strâmtoare, stăteau nu departe de mâl şi nu s-au întâlnit cu cele dinainte, ci erau foarte departe de dânsele, încât nu puteau afla unii de alţii.

Iar Dunaan, socotind că acolo este împăratul Etiopiei, a mers unde era mulţimea corăbiilor cu toată puterea sa şi a tăbărât pe mal, nelăsând ostaşii să iasă din corăbii pe uscat. A stat acolo multă vreme, încât amândouă părţile erau în încurcătură în felul următor: etiopienilor care erau în corăbii, au început să le lipsească pâinea şi apa, iar omeriţilor care erau pe mal, le făcea rău arşiţa soarelui.

Apoi Dunaan a trimis un voievod din rudele sale cu douăzeci de mii de călăreţi în ajutorul celor treizeci de mii de ostaşi care străjuiau cele zece corăbii, tăindu-le creştinilor calea spre uscat. Cu acel voievod a mers un famen împărătesc, purtând cinci suliţe de aur şi făcea război în toate zilele cu creştinii, căci o parte dintr-înşii ieşiseră pe uscat şi îşi găsiseră loc pe mal. Voievodul cel trimis de Dunaan, avându-l cu sine pe famenul care purta suliţele de aur şi câţiva slujitori, a ieşit din tabăra sa la vânat.

În aceeaşi noapte, unii dintre ostaşii lui Elezvoi, care erau pe mal, constrânşi de foame, s-au sfătuit să fugă. Furând caii, au încălecat pe dânşii şi au fugit. Dar din întâmplare sau, mai bine zis, după rânduiala lui Dumnezeu, au năvălit asupra voievodului omiriţilor şi asupra famenului împărătesc, care erau la vânat şi s-au bătut între ei. Biruindu-i, au prins pe voievod, ruda împăratului şi pe famenul cel cu suliţele de aur, iar pe ceilalţi ostaşi i-au tăiat cu săbiile. Apoi iarăşi s-au întors la corăbiile lor, ducând la împăratul lor pe cei făcuţi prizonieri şi suliţele lor de aur.

Împăratul s-a bucurat foarte mult şi a lăudat pe Dumnezeu, Care a început a da în mâinile lui pe vrăjmaşii Sfintei Cruci, iar suliţele de aur a făgăduit să le dăruiască Bisericii lui Dumnezeu, spre frumoasa podoabă a Altarului.

Foarte de dimineaţă, rânduind şi ostaşii la luptă, s-a coborât în caiace şi, ieşind pe uscat, a chemat pe Bunul Dumnezeu în ajutor. Şi a făcut război mare cu omiriţii care, nefiind conduşi de voievodul lor, au început a se tulbura şi, întorcând spatele, au luat-o la fugă.

Creştinii, gonindu-i îi tăiau ca pe iarbă. Şi atât de mult le-a ajutat Dumnezeu, încât nici unul dintre duşmani n-a scăpat, toţi căzând sub sabia creştinească. Şi nu era nimeni care să-l anunţe pe împăratul Dunaan despre pierderea ostaşilor săi.

Apoi creştinii, împreună cu împăratul lor, au făcut rugăciuni de mulţumire către Dumnezeu pentru biruinţa ce le-a dat-o lor.

Dar încă nu era desăvârşită bucuria creştinilor, căci cea mai mare parte a ostaşilor lui Elezvoi, care era în corăbiile din urmă, a fost cuprinsă de o mare mâhnire din cauza a două pricini: că a lipsit ostaşilor hrana şi apa şi că nu ştiau unde se afla împăratul lor cu celelalte corăbii.

Elezvoi, având ostatec pe ruda împăratului Dunaan şi pe famen, a mers la cetatea scaunului ţării omiriţilor, care se numea Fare, în care era casa împăratului lor şi, aflând cetatea fără strajă, au cucerit-o fără osteneală. Intrând în palatele împărăteşti, au stat pe scaunul lui Dunaan, şi toate bogăţiile lui le-a cuprins, apoi au luat-o şi pe împărăteasa cu toată curtea ei.

Iar unul dintre cei scăpaţi din cetate a alergat la împăratul Dunaan, care făcea război cu corăbiile lui Elezvoi, şi i-a spus toate cele întâmplate: că Elezvoi a biruit pe ostaşi, că a luat cetatea scaunului şi pe împărăteasă.

Auzind acestea Dunaan, s-a înspăimântat şi a rămas fără curaj, încât nu mai ştia ce va face, pentru că i-a luat Dumnezeu minţile şi s-a apropiat izbândirea sângelui creştinesc nevinovat. Deci, a început să se teamă nelegiuitul nu numai de Elezvoi, ci chiar şi de boieri şi de rudeniile sale. Nemaiavând credinţă în el şi temându-se să nu fie părăsit şi toţi să se dea de partea lui Elezvoi, i-a ferecat pe toţi în legături de aur, apoi şi el, ferecându-se, şedea cu dânşii în tabăra sa, aşteptând cea de pe urmă pedeapsă.

Astfel a înnebunit ticălosul, căci a căzut asupra lui frica, precum altădată asupra stăpânitorilor Edomului, moabitenilor şi canaanenilor, despre care grăieşte Scriptura: "Voievozii Edomului s-au tulburat şi pe boierii moabitenilor i-a cuprins cutremur, topitu-s-au toţi cei ce locuiau în Canaan, căzut-a peste dânşii frică şi cutremur".

Iar creştinii care erau în cele douăzeci de corăbii nu ştiau nimic şi, fiind în mare tulburare şi mâhnire, neavând pe împăratul lor, au început rugăciuni fierbinţi şi, săvârşind dumnezeiasca Liturghie în corăbii, s-au împărtăşit cu toţii cu dumnezeieştile Taine, apoi au strigat într-un glas către Dumnezeu, cerând ajutor.

Şi îndată s-a auzit glas din ceruri, zicând: "Gavriil! Gavriil! Gavriil!" Acest glas auzindu-l credincioşii, s-au întărit cu inimile şi, înarmându-se pentru război, s-au dus toţi la mal cu caiacele cele mici. După aceea s-a arătat între dânşii un ostaş care avea în mâini un toiag de fier, în al cărui vârf era crucea, iar celălalt capăt era ascuţit ca o suliţă şi cu acea armă a alergat mai înainte de toţi la mal. Apoi, îndată s-a luptat cu un ostaş călare şi l-a înjunghiat şi pe el şi pe cal.
Văzând calul şi călăreţul căzut, ceilalţi s-au înfricoşat şi au început a fugi de la mal, iar creştinii, ocupând malul mării, au pornit cu război împotriva păgânilor, dându-se o mare bătălie.

Iar Domnul a tulburat pe iudei şi pe păgâni, care n-au mai putut să se împotrivească creştinilor şi, curând, a căzut toată puterea hulitorului de Dumnezeu, împăratul Dunaan, ca iarba tăiată de coasă.

Alergând creştinii la cortul împăratului, l-au găsit pe acesta cu voievozii şi cu rudeniile lui ferecat în legături de aur, şezând ca un nebun. Şi toţi s-au mirat de acel lucru straniu. Creştinii, nefăcându-le nici un rău, i-au străjuit până ce au aflat despre împăratul lor, fericitul Elezvoi, că a luat scaunul împărătesc şi au trimis la dânsul înştiinţare despre biruinţa cea dată de Dumnezeu asupra nelegiuitului evreu.

Elezvoi, lăsând cetatea cu o parte din oaste ca s-o străjuiască, a alergat în grabă la creştinii săi. Aflând pe Dunaan cu suita lui ţinută în legături de aur, l-a tăiat cu mâna sa pe el şi pe toţi cei împreună cu dânsul. Atunci a fost mare şi nespusă bucurie printre creştini, precum zice Scriptura: "Se va veseli dreptul, când va vedea izbânda".

Întorcându-se Elezvoi în cetate, a tăiat pe toţi necredincioşii care erau în palatele împărăteşti împreună cu împărăteasa şi a pierdut pe toţi vrăjmaşii lui Hristos.

Apoi a trimis ştire la împăratul Iustin şi la episcopul Alexandriei, spunându-le că a mărit Domnul mila Sa cu dânşii, i-au pus sub picioarele lor pe vrăjmaşi şi a răzbunat sângele creştinesc. Apoi cu toţii au mulţumit lui Dumnezeu.

Arhiepiscopul îndată a trimis episcopi şi preoţi la omiriţi ca să-i înveţe credinţa şi să-i boteze pe oamenii rămaşi nebotezaţi.

Apoi, Elezvoi îndată a început a zidi biserici şi a mări slava numelui lui Iisus Hristos. Şi mergând în cetatea cea mucenicească, Negran, a zidit din nou biserica pe care necuratul Dunaan a ars-o şi a împodobit mormintele Sfinţilor mucenici, apoi pe toţi creştinii i-a veselit, făcându-i liberi.

Iar pe fiul Sfântului Areta l-a pus voievod în cetate şi în scurtă vreme a curăţit tot pământul omiriţilor de păgânătatea cea fără de Dumnezeu şi l-a luminat cu Sfânta credinţă. Apoi, punând împăratul pe un om dreptcredincios şi foarte bun, anume pe Avramie, aşezând bine toate legile creştineşti, lumeşti şi duhovniceşti, s-a întors cu ostaşii în ţara sa, slăvind pe Dumnezeu, căci s-au îmbogăţit toţi ostaşii lui.

Ajungând la locul său, a dat lui Dumnezeu mulţumită pentru toate şi a trimis coroana sa împărătească la Ierusalim. Iar el, după puţine zile, încredinţând lui Dumnezeu împărăţia Etiopiei şi pe sine dându-se Lui cu totul, a lăsat cele lumeşti. Ieşind noaptea din palatele împărăteşti şi din cetate, nefiind cunoscut de nimeni pentru că nu era îmbrăcat în haina împărătească, ci ca unul din săraci, s-a închis într-o chilie a mănăstirii din apropiere, din care n-a ieşit până la sfârşitul vieţii, şi acolo a slujit lui Dumnezeu şi ziua, şi noaptea. Iar hrana lui era un posmag la trei zile şi uneori mânca numai smochine şi finice. În chilie nu avea altceva nimic, afară numai de o pâslă, un vas de lemn pentru apă şi o coşniţă. Iar vin şi untdelemn niciodată n-a gustat. Şi în acest chip s-a lepădat de toată lumea şi de toată slava ei. Apoi şi-a întors toată mintea lui spre Dumnezeu şi în numele Lui vieţuind, a ajuns la fericitul sfârşit, petrecând timp de cincisprezece ani în rânduiala monahală şi cu pace s-a mutat la Domnul. Iar pentru toate acestea se cuvine slava Dumnezeului nostru, totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pentru împăratul Elezvoi să se vadă o minune de mirare în viaţa Sfântului Grigorie, episcopul omiriţilor, în ziua a nouăsprezecea a lunii decembrie.

Sinaxar - Pomenirea Sfântului marelui mucenic Areta şi cu cei care îl însoţeau

În această lună (octombrie), în ziua a douăzeci şi patra, pomenirea Sfântului marelui mucenic Areta şi cu cei care îl însoţeau.

Acesta a fost căpetenie a cetăţii Negran din Etiopia, pe vremea împărăţiei lui Iustin, în anii 442. Iar în Etiopia împărăţea Elezvoi prea credinciosul împărat şi în ţara omeriţilor împărăţea păgânul Dunaan, evreul. Această ţară a omeriţilor în Sfânta Scriptură se numeşte Sava, iar de greci este numită Arabia fericită.

Fiindcă binecredinciosul Elezvoi biruise pe păgânul Dunaan şi pusese păzitori şi credincioşi de ai săi, ca să păzească şi să ocârmuiască cetăţile acelea, pentru aceasta Dunaan s-a sculat cu război şi a omorât pe păzitorii dreptmăritorului Elezvoi. Şi încă mergând şi la cetatea Negran, a înconjurat-o şi neputând-o lua cu război, a făcut jurământ, cum că nu va supăra pe creştinii din ea şi aşa a intrat în cetate. Apoi călcându-şi jurământul a omorât pe toţi câţi i-a aflat în ea, atât bărbaţi cât şi femei. Care cu toţii au stat bărbăteşte şi au mărturisit credinţa cea în Hristos.

Atunci şi Sfântul acesta Areta a stat cu bărbăţie şi mărime de suflet la lupta muceniciei. Cu toate că era atât de bătrân, cât nici nu putea umbla. După ce mai întâi viteazul acesta nevoitor al dreptei credinţe, a întărit cu cuvintele sale pe toţi împreună cetăţenii săi în credinţa cea în Hristos, a luat moartea prin sabie şi aşa s-a mutat către Domnul.

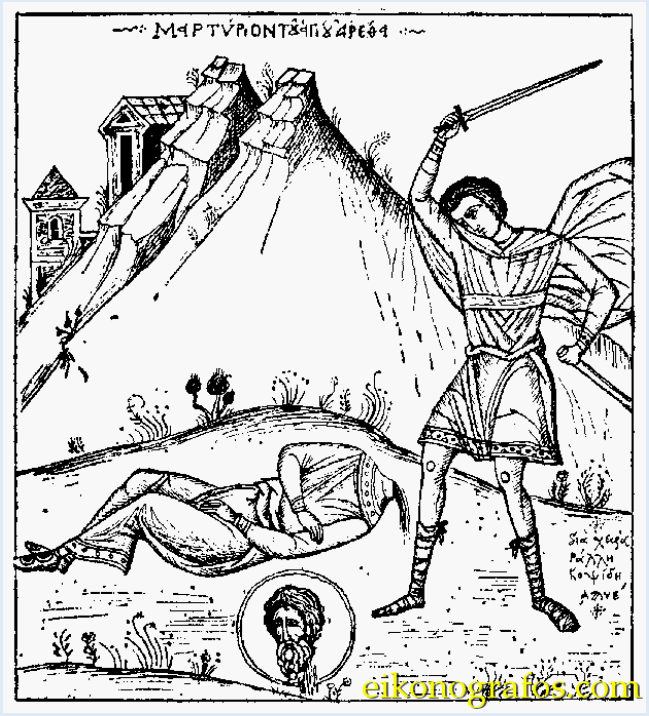

Tot în această zi, pomenirea femeii ce a pătimit cu Sfântul Areta şi a copilului ei, pe care văzând-o pruncul în foc, s-a aruncat singur în văpaie la dânsa şi s-au săvârşit împreună.

Sinaxar - Martiriul Sfântului Aréthas și a celor dimpreună cu el

Sfântul mucenic Arethas, ceramică bizantină, secolul al X-lea

În timpul domniei împăratului Iustin (518-527), în cetatea Axómis din Etiopia domnea Sfântul rege Elesbaám, de asemenea, numit și Kálev Élla Asbéha (520-540). În Omir, regatul vecin al Arabiei Saudite (vechiul regat din Savá, astăzi Yemén), puterea se afla în mâinile lui Dunnaán, fire războinică și împietrită la inimă care, după ce a îmbrățișat iudaismul primind numele Yusúf, a desfășurat nenumărate invazii împotriva regatului creștin din Etiopia. După victorii strălucitoare, Elesbaán a reușit să-l supună, să pună stăpânire pe împărăția lui și să-l oblige să plătească un tribut (518). După câțiva ani însă, Dunnaán a început atacurile împotriva cetăților creștine care se aflau în regatul lui, ucigându-i pe toți cei care refuzau să devină musulmani și să calce în picioare Sfânta și de viață dătătoarea Cruce.

Astfel, Dunnaán s-a îndreptat spre cetatea Negran din nordul Yemenului, cetate bogată și cu mulți locuitori creștini încă din vremea domniei lui Constantin, fiul Sfântului Constantin cel mare (337-360).

Întâistătătorul cetății și al regiunii era Aréthas, un bătrân înțelept și cuvios, cu barba complet albă, cunoscut de multă lume și cinstit pentru trăirea sa virtuoasă. După ce i-a așezat pe cei douăsprezece mii de soldați în poziția de asediu,

Dunnaán a început să-i provoace pe apărătorii cetății, amenințându-i că îi vor trece pe toți prin sabie de nu se vor preda și nu vor renunța la credința lor. Spre surprinderea sa, a constatat că amenințările sale în loc să-i intimideze pe creștini, le-a întărit acestora și mai mult dorința de a se jertfi pentru Hristos. Temându-se că un asediu prelungit i-ar provoca pierderi semnificative, a hotărât să schimbe tactica și să se folosească de vicleșuguri. Prin lingușiri și promisiuni mincinoase, vicleanul a reușit să-i convingă pe conducători să-i permită să intre în cetate însoțit de o mică escortă pentru o vizită protocolară, de vreme ce fusese conducătorul acelei regiunii. Aceștia i-au deschis deci, porțile dând crezare promisiunilor lui și încredințându-se ajutorului lui Dumnezeu.

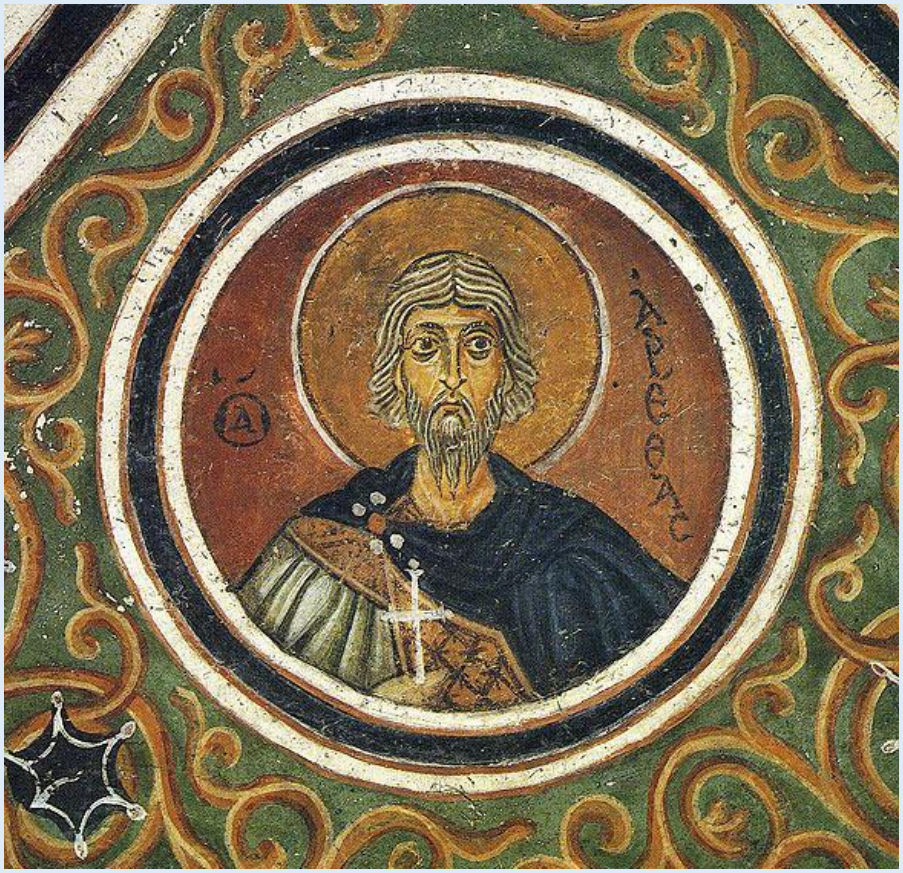

Sfântul Arethas, frescă de la Mănăstirea cuviosului Luca din Fokida, secolul al XI-lea

Prietenos și zâmbitor, Dunnaán a arătat o amabilitate neobișnuită, pe care a împletit-o cu lauda cetății pentru bogăția monumentelor, bunăstarea și buna înțelegere dintre locuitori. Plecând din cetate i-a invitat și el pe conducătorii acesteia să-i viziteze tabăra. A doua zi dimineață însă, când s-au deschis porțile pentru a ieși conducătorii cetății, al căror întâistătător era Sfântul Aréthas, Dunnaán a poruncit să fie arestați.

Profitând de tulburarea și confuzia locuitorilor, soldații acestuia au intrat în oraș, l-au cucerit și l-au jefuit. Furia tiranului a izbucnit mai întâi împotriva Sfântului episcop Pavel, care murise în urmă cu doi ani. Dunnaás a deschis racla sfântului și a aruncat în foc sfintele lui moaște, pe care locuitorii le cinsteau cu multă evlavie, apoi a poruncit să fie arși de vii toți preoții, clericii, monahii și monahiile din cetate, în număr de 477 de suflete.

Apoi, a venit rândul a 127 de mireni evlavioși să-și dea viața pentru Hristos, fiind decapitați. Apoi să i se aducă unei femei văduve bogate, Dunnaás i-a cerut, mai întâi prin promisiuni, apoi prin amenințări cu cele mai îngrozitoare torturi, să se lepede de Hristos. Fiica acesteia, în vârstă de doisprezece ani, văzând că tiranul îi insultă mama, iar soldații lui o chinuie, s-a năpustit asupra lui Dunnaás și l-a scuipat în față. Tiranul, ieșindu-și din fire, a poruncit să fie decapitată și, culmea cruzimii, a obligat-o pe mamă să bea sângele fiicei sale, iar apoi să fie și aceasta decapitată.

A doua zi, tiranul a șezut pe un tron înalt și a chemat la dânsul pe Sfântul Aréthas și pe cei 340 de tovarăși ai lui. Sfântul Aréthas era atât de bătrân și de epuizat din cauza chinurilor [la care fusese supus], încât i-a impresionat pe concetățenii lui, care l-au dus pe brațe până la locul judecății.

În ciuda vârstei sale înaintate, în fața tiranului a dat dovadă de curajul și îndrăzneala unui tânăr războinic. Cu blândețe și liniște, i-a încurajat pe tovarășii săi să se desăvârșească prin martiriu și să participe cu bucurie la patimile mântuitoare, pentru a se bucura veșnic de slava Domnului nostru Iisus Hristos.

Ascultând îndemnurile și sfaturile sfântului, tovarășii săi, cu lacrimi fierbinți și într-un glas, au mărturisit că iubirea cu care îi unise în această viață trecătoare a rămas veșnică până la moarte și că toți erau pregătiți să primească împreună cu el cununa martiriului.

Văzând hotărârea lor neclintită, tiranul a abandonat orice încercare de a-i converti și de a-i determina să renunțe la credință și a poruncit să fie duși în apropierea unui râu și să fie decapitați.

După ce s-au rugat pentru ultima oară, și-au dat cinstitul sărut, așa cum procedează preoții atunci când se pregătesc să se împărtășească cu Cinstitele Daruri. Mai întâi i s-a tăiat capul Sfântului Aréthas. Ceilalți, plini de evlavie, și-au uns fruntea cu sângele sfântului și cu bucurie și-au plecat capetele în fața călăilor.

Martiriul Sfântului Arethas și a celor împreună cu el, ilustrație din Minologhionul împăratului Vasile al II-lea

La puțină vreme după aceea, în locul martiriului a venit o femeie, împreună cu copilul ei de trei ani, pentru a se unge cu câteva picături din sângele martirilor. Soldații au prins-o și au dus-o la tiran, care imediat a poruncit să fie arsă de vie. Ca un pui abia ieșit din ou care și-a pierdut mama, copilul plângea în suferința lui. Impresionat de frumusețea și harul băiețelului, tiranul l-a luat în brațe și a încercat să-l consoleze. L-a întrebat ce și-ar dori cel mai mult și mare i-a fost surprinderea când a auzit că și-ar dori să aibă și el parte de martiriul mamei sale. „Dar ce înseamnă martiriu?" l-a întrebat tiranul. „Martiriu înseamnă a muri pentru Hristos și iarăși a învia". „Știi însă cine este Hristos?" „Vino în Biserică ca să ți-L arăt", a răspuns cu îndrăzneală copilul. Nimic nu a putut să-i schimbe hotărârea copilului, care s-a arătat mai înțelept decât mulți bătrâni ai lumii acesteia. Și văzând că o aruncă pe mama sa în foc, copilul a țâșnit din brațele tiranului și, alergând degrabă spre foc, s-a aruncat fără ezitare în văpaia focului pentru a-și găsi mama și a se uni cu dânsa în Hristos.

Vestea prigoanei a ajuns până la urechile evlaviosului împărat Iustin al Constantinopolului; împăratul a trimis o scrisoare patriarhului Alexandriei Asterie, cerându-i să-l convingă pe regele Etiopiei Elesbaán să pornească o campanie împotriva înverșunatului Dunnaás și să-l pedepsească.

Patriarhul Asterie a adunat pe monahii din Nitría și din alte deșerturi, care se rugau cu post și privegheri pentru reușita campaniei și eliberarea creștinilor. Elesbaán, temându-se totuși de un posibil eșec al campaniei, cerea semn de la Dumnezeu; a mers deci, la un pustnic vestit din țară pentru a primi binecuvântarea și sfatul lui. Bărbatul cel purtător de Dumnezeu l-a încredințat că, prin lacrimile și rugăciunile împăratului Iustin, ale patriarhului Alexandriei și ale monahilor, Dumnezeu îl va preda în mâinile lui legat în lanțuri pe tiranul necredincios. Atât de mare i-a fost credința încât i-a dat poruncă lui Elesbaán să ia alimente și provizii numai pentru douăzeci de zile.

Armata creștină a luptat cu mult curaj și a recâștigat, cu ajutorul lui Dumnezeu, cetatea Negran și țara Omir (525).

Regele Elesbaán a așezat în cetate un episcop (pe Sfântul Grighentíos [19 decembrie] și cu bunurile pe care le lăsase Sfântul Aréthas, a construit noi biserici, retrăgându-se apoi în regatul său.

Să avem parte de rugăciunile Sfinţilor mucenici din Negran.

Sursa:
https://www.pemptousia.ro/2013/10/martiriul-sfantului-arethas-si-a-celor-dimpreuna-cu-el-24-octombrie/

Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul mare mucenic Areta

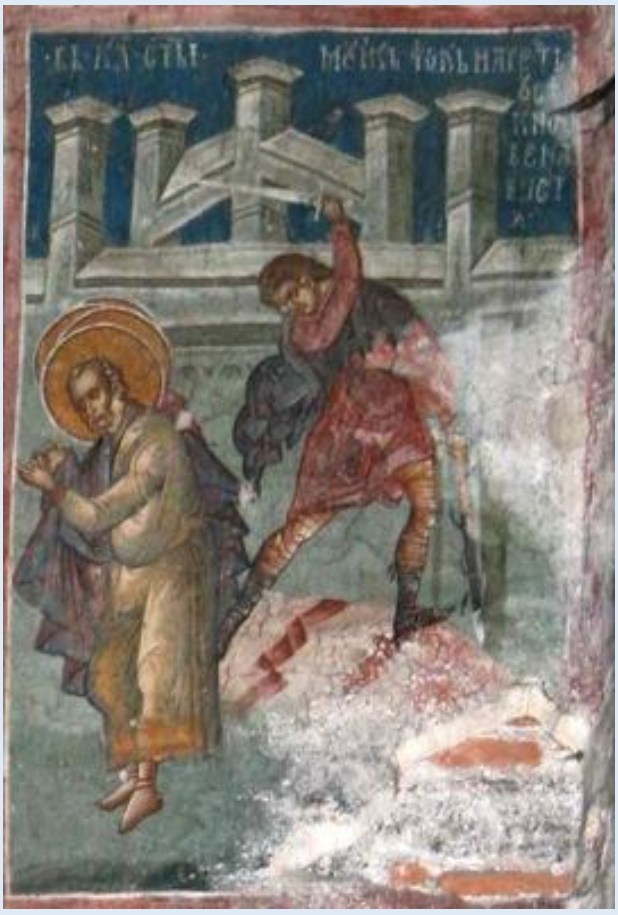

Sfântul Areta († 523) a fost un mare dregător creştin al cetăţii Negran din Etiopia, pe vremea când la Constantinopol domnea împăratul Iustin cel bătrân (518-527), iar peste ţara Etiopiei era rege Elezbaan. Şi înflorea poporul etiopian sub stăpânirea lui.

În acea vreme, în Arabia, pe care Sfânta Scriptură o numeşte Saba (3 Regi 10, 1), adică în Yemenul de astăzi, s-a ridicat un împărat pe nume Dunaan, care ţinea legea iudeilor şi era prigonitor al creştinilor.

Deci, auzind regele Elezbaan că Dunaan a pornit prigoană asupra creştinilor, mâhnindu-se foarte tare a mers asupra lui cu război şi luptându-se l-a biruit pe acela punându-l să plătească bir.

Dar, după o vreme, Dunaan a nesocotit înţelegerea făcută şi adunând mare oaste a ucis pe toţi ostaşii lăsaţi de Elezbaan pentru paza cetăţilor. Astfel, Dunaan s-a răzvrătit şi a asediat cetatea Negran, dar neputând s-o cucerească, le-a jurat creştinilor din ea să-i dea cetatea, că nu le va face nici un rău.

Mai marii cetăţii l-au crezut pe Dunaan şi au deschis porţile cetăţii, chiar dacă Areta, care era bătrân acum, se împotrivea. După ce a intrat în cetate, Dunaan şi-a călcat jurământul şi i-a omorât pe toţi creştinii pe care i-a aflat acolo. Printre ei a fost şi bătrânul Areta, care a luat moarte de mucenic prin sabie. Împreună cu el au fost omorâţi 340 de creştini.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul mare mucenic Areta

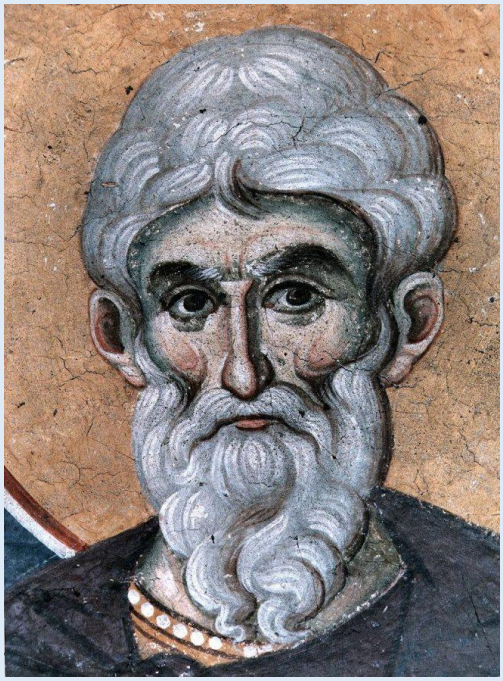

1. Sfântul mare mucenic Areta († 523) - A pătimit la începutul secolului al VI-lea și era originar din ținutul Yemenului (Arabia). Conducătorul orașului era Danaan, un iudeu care reușise să ajungă la conducere și care ura creștinii, pornind, astfel, persecuția împotriva lor.

În anul 520 a exilat pe Sfântul Gregențiu, episcop de Tafar, iar pe data de 24 octombrie 523 a omorât pe Sfântul mare mucenic Areta, pe Reuma, soția acestuia și pe cele două fiice ale sale. Areta era conducătorul orașului Negran ai cărui locuitori erau toți creștini. Deoarece orașul Negran era înconjurat cu ziduri puternice și avea o armată disciplinată, Danaan nu a putut pătrunde în nici un fel în el.

În cele din urmă, face o promisiune mincinoasă că ar vrea doar să intre în cetate și să o vadă și să strângă birul, fără să facă nici un rău nimănui. Deși, Areta și-a dat seama de intenția ascunsă, totuși slujitorii lui au deschis porțile crezând în vorbele lui Danaan. Acesta, o dată intrat în oraș, a omorât mai întâi toți preoții, călugării și călugărițele în număr de 427, după care a încercat să îi facă să apostazieze pe Areta și pe ceilalți slujitori ai orașului de la credința creștină.

Nereușind, Areta și familia sa, împreună cu slujitorii au suferit moarte martirică. Toate aceste fapte ale lui Danaan au fost pedepsite de regele creștin Elesbaan al Etiopiei, care l-a învins și a încredințat orașul Negran în mâinile lui Arian, fiul lui Areta care scăpase cu viață, fiind ascuns prin casele unor locuitori ai orașului.

2. Sfinţii Marcu, Sotirih şi Valentin, pe pământ fiind târâţi, aşa s-au săvârşit.

Proloagele - Pomenirea Sfântului marelui mucenic Areta şi însoţitorii săi († 523)

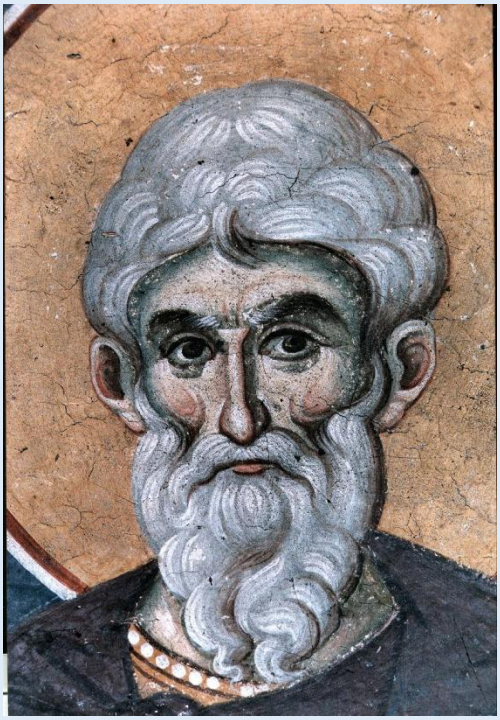

Luna octombrie în 24 zile: pomenirea Sfântului marelui mucenic Areta şi însoţitorii săi (†523).

Acesta a fost un mare dregător creştin al cetăţii Negran, din Etiopia, pe vremea când la Constantinopol împărăţea Iustin cel bătrân (518-527), iar peste toată ţara etiopienilor stăpânea dreptcredinciosul rege Elezbaan. Şi înflorea poporul etiopian sub stăpânirea lui.

Într-acea vreme, în Arabia, pe care Sfânta Scriptură o numeşte Saba (3 Beg.,10), iar acum se numeşte pământul Yemenului, s-a ridicat un împărat fără de lege, anume Dunaan, mare prigonitor al lui Hristos şi al creştinilor.

Deci, auzind Elezbaan că Dunaan a pornit goană asupra creştinilor din ţara sa, mâhnindu-se foarte de aceasta, a mers asupra lui cu război şi, luptându-se, l-a biruit pe el, şi făcându-l să plătească bir, s-a încheiat pace şi regele s-a întors în pământul său.

Dar, după puţină vreme, Dunaan a nesocotit aşezământul făcut şi adunând mare oaste, a pierdut pe toţi ostaşii lăsaţi de Elezbaan pentru paza cetăţilor. Şi aşa, sub stăpânirea lui Dunaan, afară de cetatea ce se chema Negran, unde întâi stătător între dregători era Areta, nimeni nu îndrăznea a mărturisi pe Hristos.

Deci, a venit nelegiuitul împărat Dunaan în faţa cetăţii şi, măcar că mulţimea de ostaşi luptau la porunca lui, n-a putut să o supună ci, înconjurând-o, o silea să se predea. Deznădăjduindu-se de aşteptare, a trimis vorbă creştinilor din cetate, gândind să-i înşele cu gând mincinos, zicând cu jurământ: "Mă jur pe Dumnezeu că nu vă voi face nici un rău, ci vă voi lasă pe voi în pace, să vieţuiţi după credinţa voastră. Cer de la voi numai obişnuinta dajdie către împărat. Deschideţi-mi dar, cetatea, ca să o văd şi să-mi iau dajdia cuvenită de la voi."

Şi, auzind jurământul lui Dunaan, dregătorii cetăţii s-au grăbit să lase armele şi, deschizând porţile cetăţii, au primit cu supunere şi cu daruri pe Dunaan.

Singur întâistătătorul Areta, bătrânul de peste nouăzeci de ani, era împotrivă, grăind mereu cuvintele apostolului: "Staţi deci tari în libertatea, cu care Hristos ne-a făcut liberi şi nu vă prindeţi iarăşi în jugul robiei." (Gal.5,1).

Şi, în adevăr, intrând în cetate, Dunaan şi-a călcat jurământul, omorând pe toţi câţi aflase că sunt creştini, atât bărbaţi câţi şi femei. Iar ei au răbdat bărbăteşte mărturisind credinţa lor în Hristos.

Atunci şi Sfântul Areta, cu bărbăţie şi mărime de suflet, a primit lupta muceniciei, măcar că era atât de bătrân, cât abia de mai putea umbla. Deci, viteazul acesta nevoitor al dreptei credinţe a luat moartea cea prin sabie, după ce mai întâi a întărit cu cuvintele sale pe toţi cetăţenii săi, în credinţa cea în Hristos.

Şi au fost omorâţi atunci 340 creştini, împreună cu dânsul. Şi aşa, prin sabie, s-au mutat la Domnul, Sfântul Areta şi însoţitorii lui.

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gurã de Aur, despre învãţãtorii şi proorocii mincinoşi şi fãţarnici.

"Feriţi-vă de proorocii mincinoşi, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori" (Matei7,15). Iar prooroci mincinoşi îi numeşte aici nu pe

eretici, după cât mi se pare, ci pe cei ce duc viaţă spurcată, dar se acoperă cu fapte bune. Drept aceea a şi zis Domnul, grăind: "După roadele lor îi veţi cunoaşte pe ei." Că printre eretici este cu putinţă a afla, de multe ori viaţă bună, dar printre făţarnici, de care vorbim acum, nicidecum. Deci, dacă şi pe aceştia îi osândeşte, care a zis acestea, pentru că ei se vor schimba mai degrabă. Firea căii acesteia, pe care au voit a umbla este însă de aşa fel, primejdioasă, rea şi făţarnică, încât omul fuge de osteneli, şi caută numai a se arăta cuvios; drept aceea şi este mustrat de îndată.

Despre făţarnici, dar, şi Pavel, arătând, zicea că el, cu cuvinte bune, înşală inimile celor fără de răutate. Şi câtă blândeţe! Că n-a zis să-i pui la chinuri pe dânşii, ci să nu primiţi vătămare de la dânşii şi să nu intraţi la dânşii fără de pază.

Iarăşi, să nu ziceţi că nu este cu putinţă a cunoaşte pe unii ca aceia, că şi prin pilde omeneşti se spune aşa: "Au, doar, se culeg struguri din mărăcini sau din scai, smochine?" Aşa, tot pomul bun face roade bune, iar pomul cel rău, roade rele face. Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul rău nu poate să facă roade bune.

Iar ceea ce vrem să spunem, că nu găseşti la dânşii nici blândeţe, nici omenie, ci numai singure pieile cele de oaie, cuvintele. Drept aceea, lesnicioasă este şi cunoaşterea lor.

Deci, a zis acestea, de vreme ce mulţi dintre cei răi se socotesc buni, încât nu poţi să zici că te-ai înşelat, nici că te-ai priceput.

Iată, ţi-am arătat ţie cu dovedire înţelesul cel din cuvântul acesta, întru Hristos Iisus, Domnul nostru, căruia se cuvine slavă în veci! Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici – Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului mare mucenic Aretas [Areta]

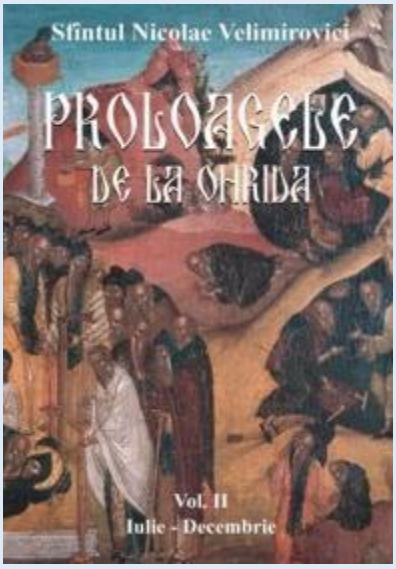

Acest Sfânt mucenic a fost chinuit pentru credinţa lui în Hristos împreună cu alţi patru mii de creştini, preoţi, monahi, monahii, bărbaţi, femei şi copii.

Areta era eparhul cetăţii Nagran din sudul Arabiei, care era ţinutul Omirului. *(Vezi şi Sinaxarul din Minei, unde se spune: "Acesta a fost căpetenie a cetăţii Negran din Etiopia, pe vremea împărăţiei lui Iustin, în anii 442. Iar în Etiopia împărăţea Elezvoi prea credinciosul împărat şi în ţara emeriţilor împărăţea păgânul Dunaan, evreul; această ţară a omeriţilor în Sfânta Scriptură se numeşte Sava [Saba], iar de greci este numită Arabia fericită.")* El era în vârstă de nouăzeci şi cinci de ani când a luat mucenicia.

Dunaan, sălbaticul prigonitor al creştinilor, era pe atunci stăpânitorul Omirului. El era hotărât să extermine creştinismul din ţinuturile lui şi de aceea, înconjurând cetatea creştină a Nagranului, a trimis cuvânt cum că îi va ucide pe toţi dacă nu se vor lepăda de Hristos.

Cetăţenii au închis porţile şi au rezistat vreme îndelungată asediului lui Dunaan. Văzând aşa, acesta a făgăduit în mod pervers că nu va face nici un rău creştinilor din cetate, dacă mai marii ei vor deschide cetatea şi îi vor da tributul cuvenit. El s-a mai jurat şi că va părăsi cetatea imediat ce va încasa tributul.

Creştinii 1-au crezut şi au deschis porţile. Atunci evreul călcător de cuvânt 1-a chemat de faţă pe foarte vârstnicul eparh Areta, împreună cu tot înaltul cler şi cei mai de vază cetăţeni ai cetăţii şi i-a decapitat pe toţi cu sabia, înaintea ochilor întregii cetăţi. Apoi a declanşat măcelul în întreaga cetate.

Aflând despre acestea, împăratul Iustin de la Constantinopol a suferit cumplit şi a trimis o scrisoare împăratului Etiopiei, Elesbaan [Elezvoi], cerându-i să pornească cu armată împotriva sprejurului Dunaan şi să pedepsească cum se cuvine călcarea jurământului şi vărsarea sângelui creştinesc.

Împăratul Elezvoi a făcut întocmai: el a pornit cu o armată puternică împotriva mişelului Dunaan, 1-a învins desăvârşit, a trecut prin ascuţişul sabiei toată oştirea lui şi 1-a executat pe Dunaan.

Prin descoperire dumnezeiască a fost numit atunci guvernator al Omirului un anume bărbat evlavios pe nume Avramie şi tot prin descoperire dumnezeiască Sfântul Grigorie din Omir (pomenit la 19 decembrie) a fost sfinţit arhiepiscop al locului.

Creştinii au refăcut atunci Sfânta biserică închinată Sfintei Treimi pe care Dunaan o incendiase şi au mai zidit o Sfântă biserică şi în cinstea marelui mucenic Areta şi a multelor mii de martiri ucişi odată cu el în cetatea Nagranului.

Sfântul Areta şi cei împreună cu dânsul au fost încununaţi de Domnul cu cununile muceniciei la anul 523.

Icoane

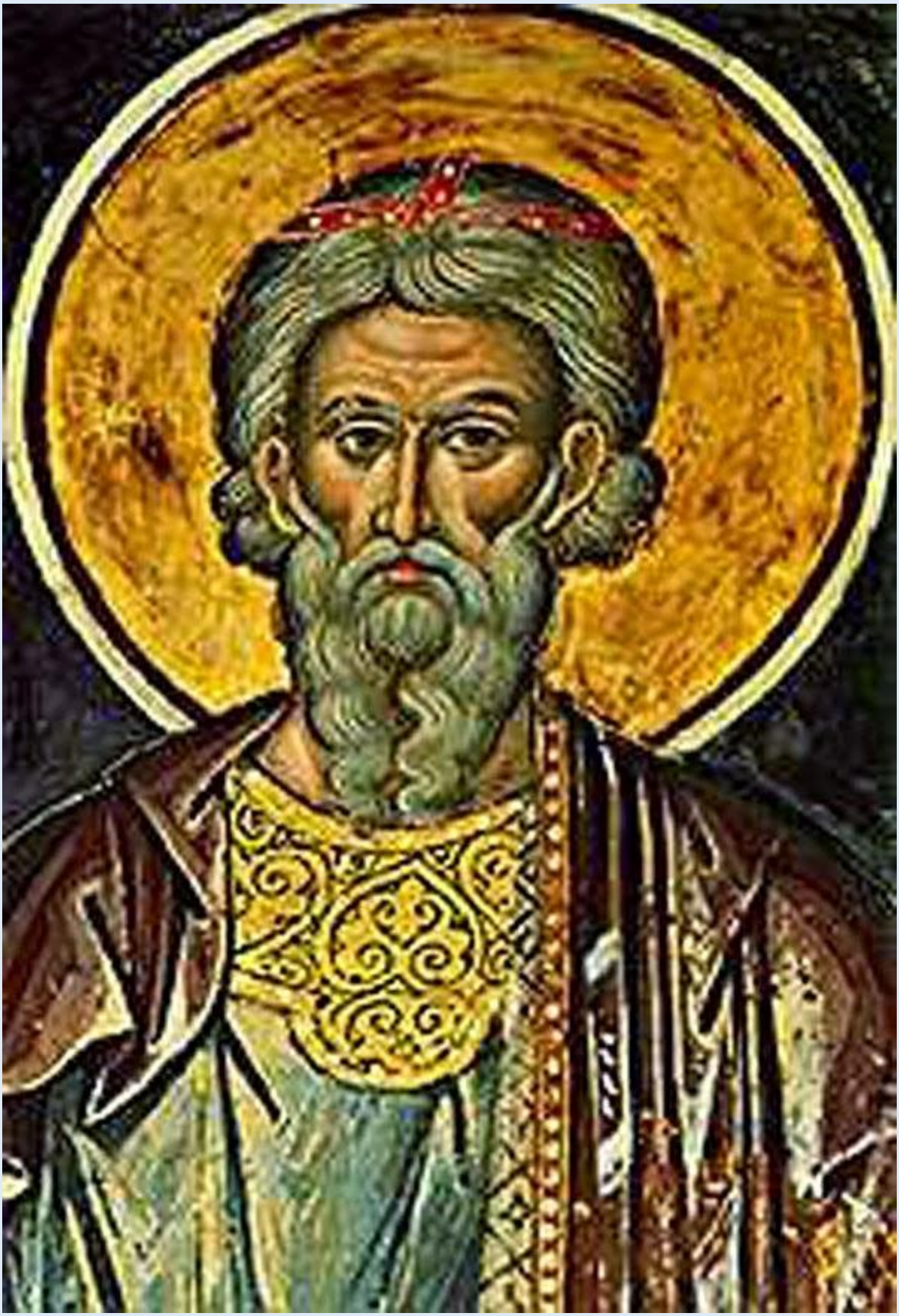

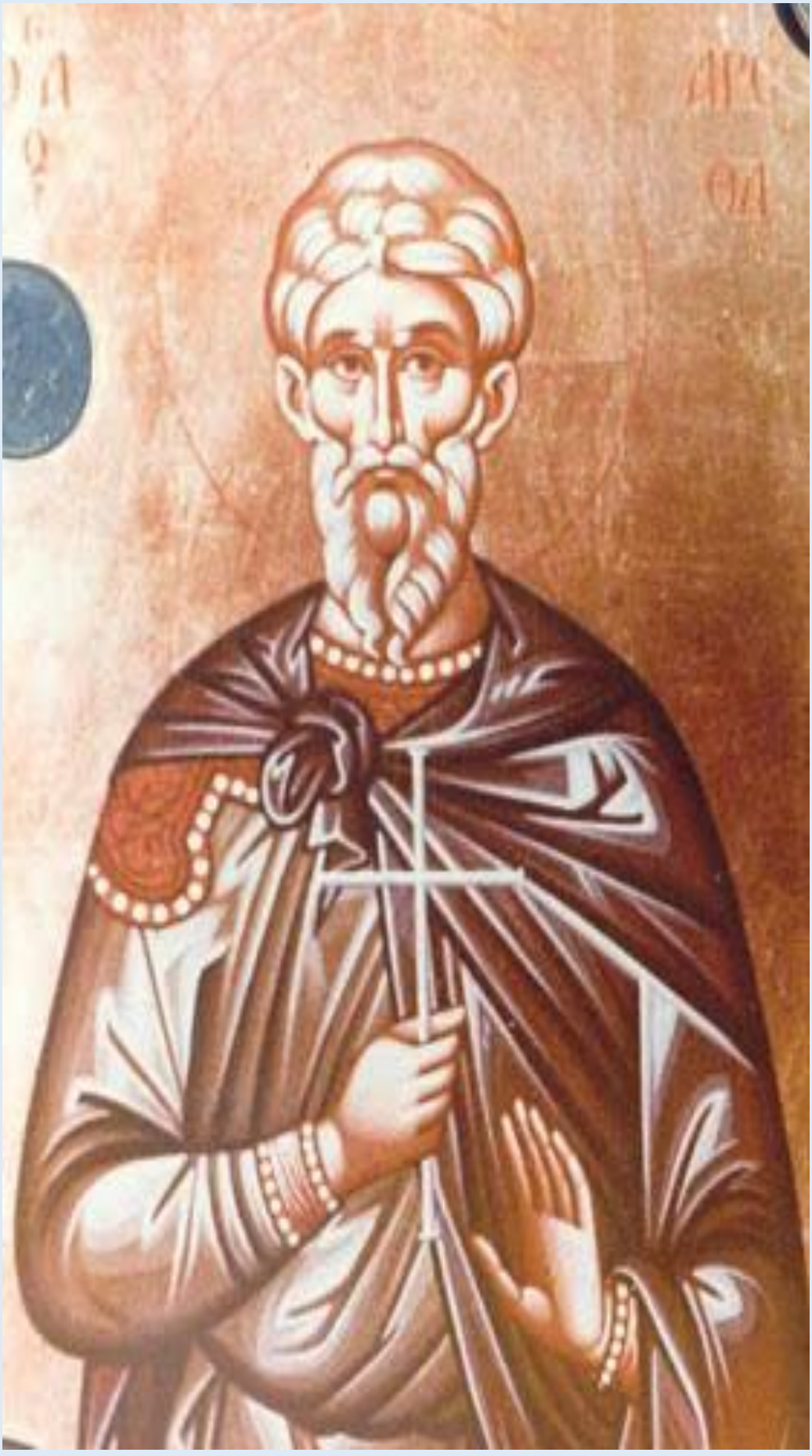

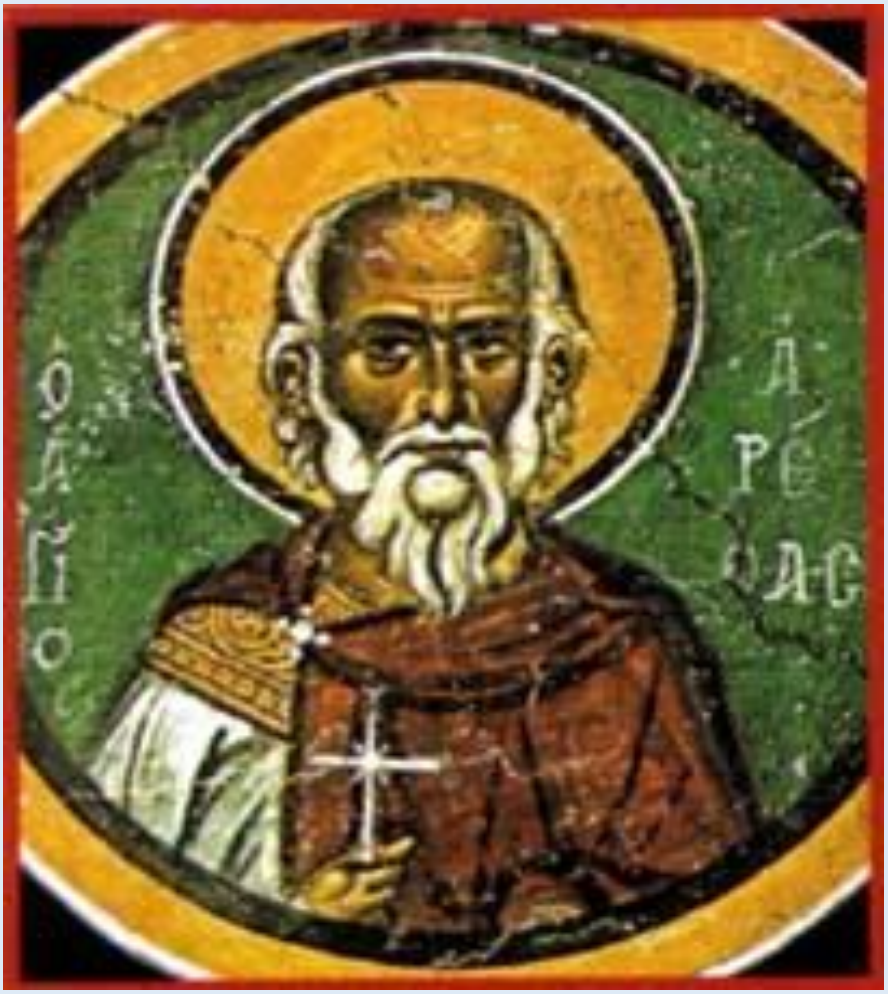

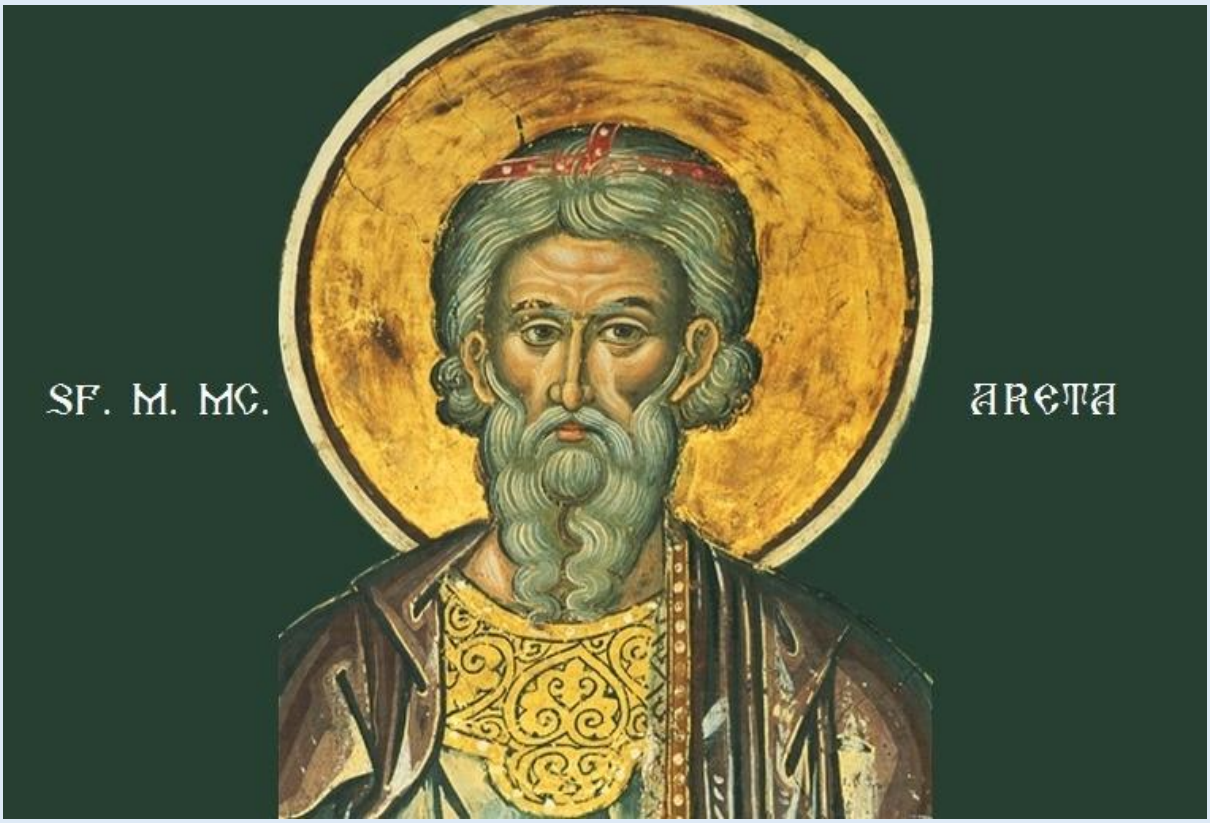
SF. M. MC.
ARETA

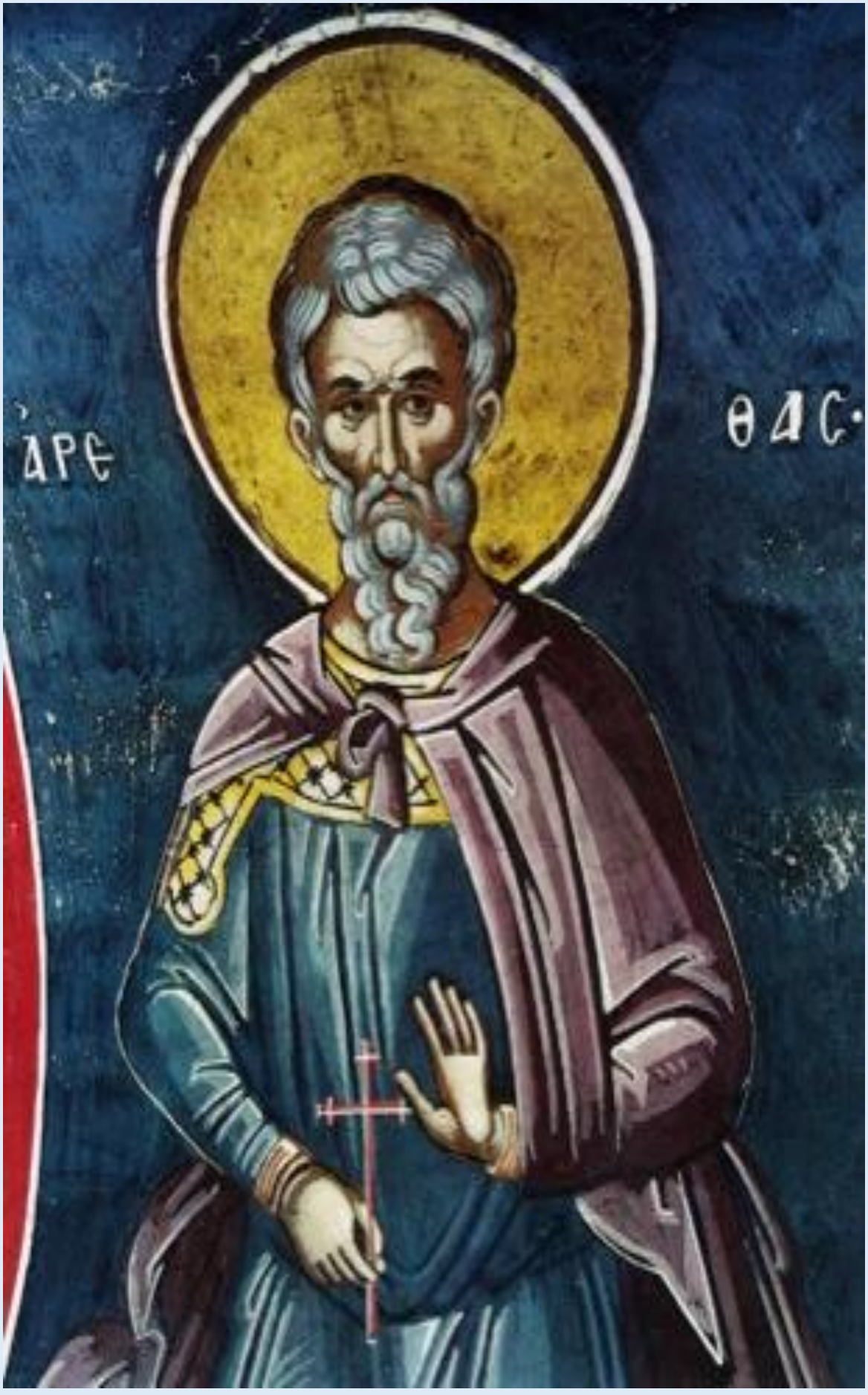
ΑΡΕ
ΘΑC·

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΡΕΘΑΣ Η ΑΓΙΑ ΣΕΒΑΣΤΙΑ
ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤ. ΑΡΕΘΑΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤ. ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Sf. Mc. ARETA
Sf. Mc. SEVASTIANA
24 octombrie

24 octombrie

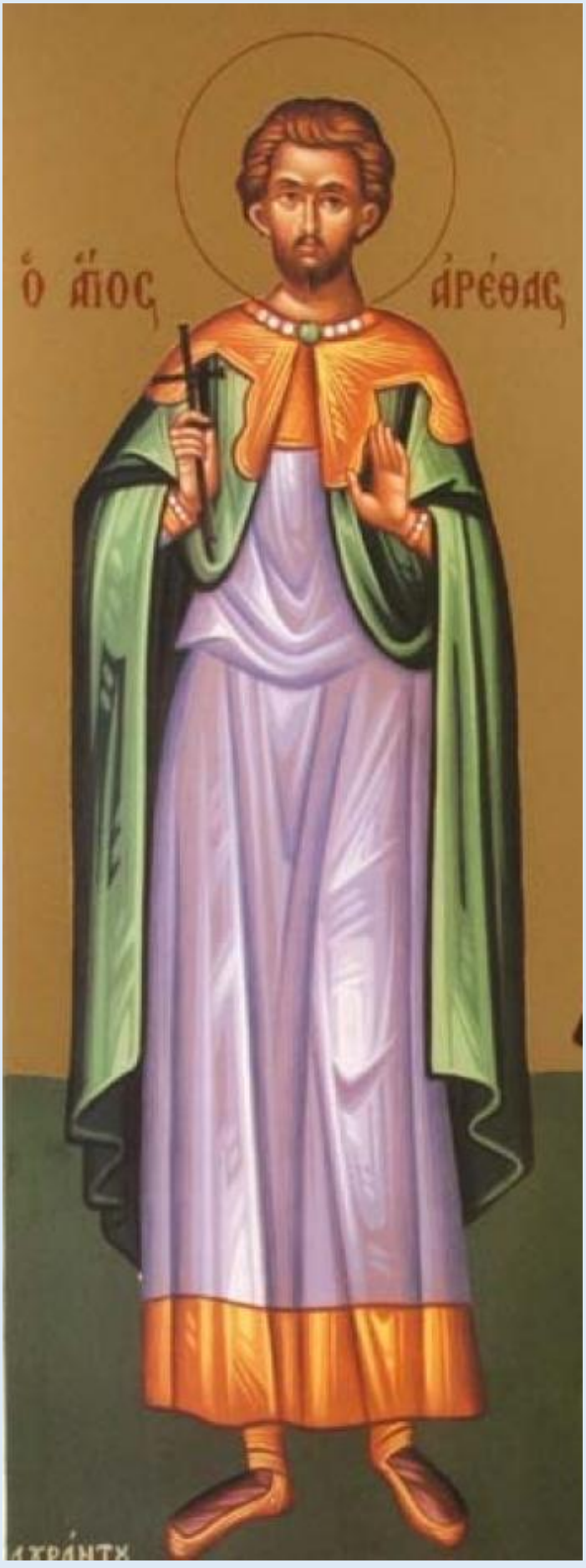
Ὁ ἅγιος
Ἀρέθας

ΑΓΙΟΣ
ΑΡΕΘΑΣ

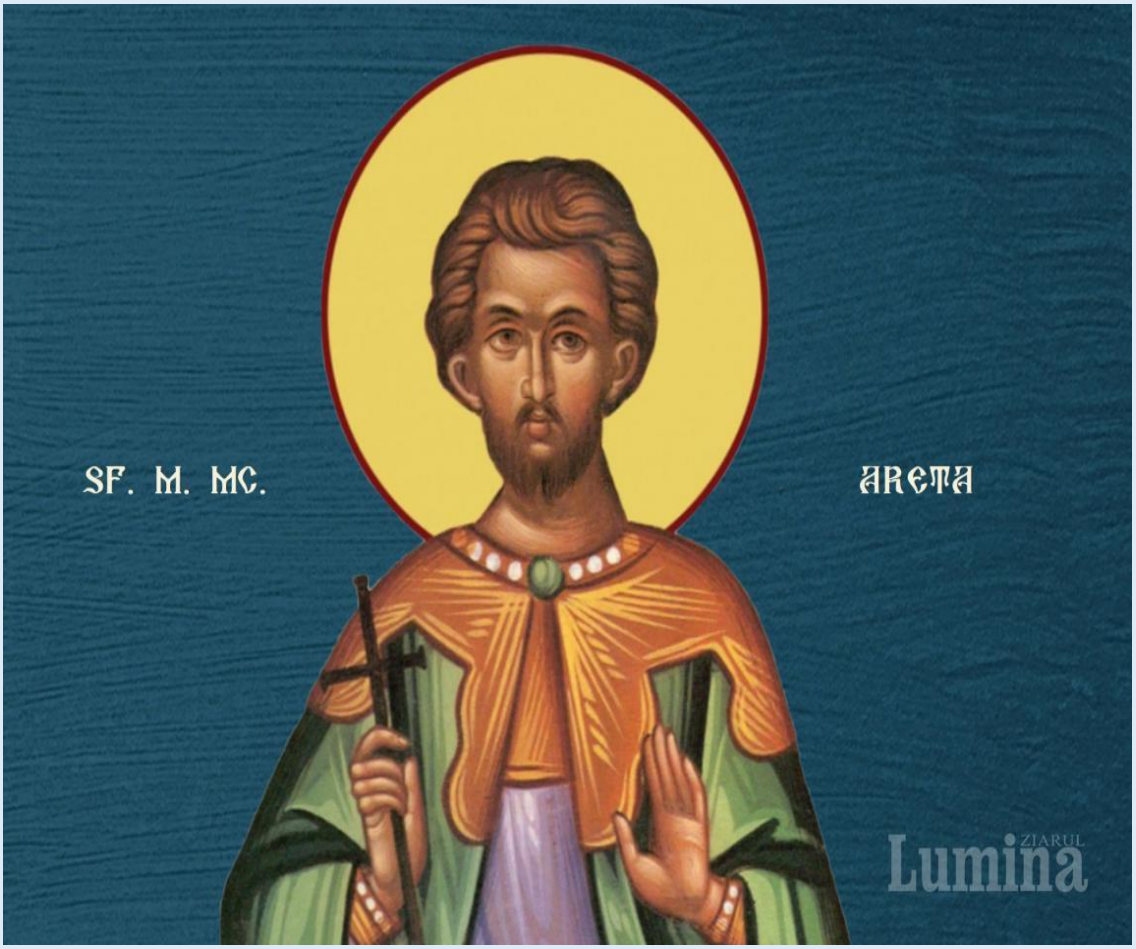
SF. M. MC.
ARETA
ZIARUL
Lumina

DOXOLOGIA.ro
Sf. M. Mc.
Areta

Troparul Sfântului Mare Mucenic Areta si al celor împreună cu dânsul

24 Octombrie - Glasul 1

Pentru durerile Sfintilor, care pentru Tine au pătimit, fii Milostiv Doamne si toate durerile noastre le vindecă, Iubitorule de oameni, rugămu-ne Tie.

Troparul Sfântului Mare Mucenic Areta si al celor împreună cu dânsul

24 Octombrie - Glasul 1
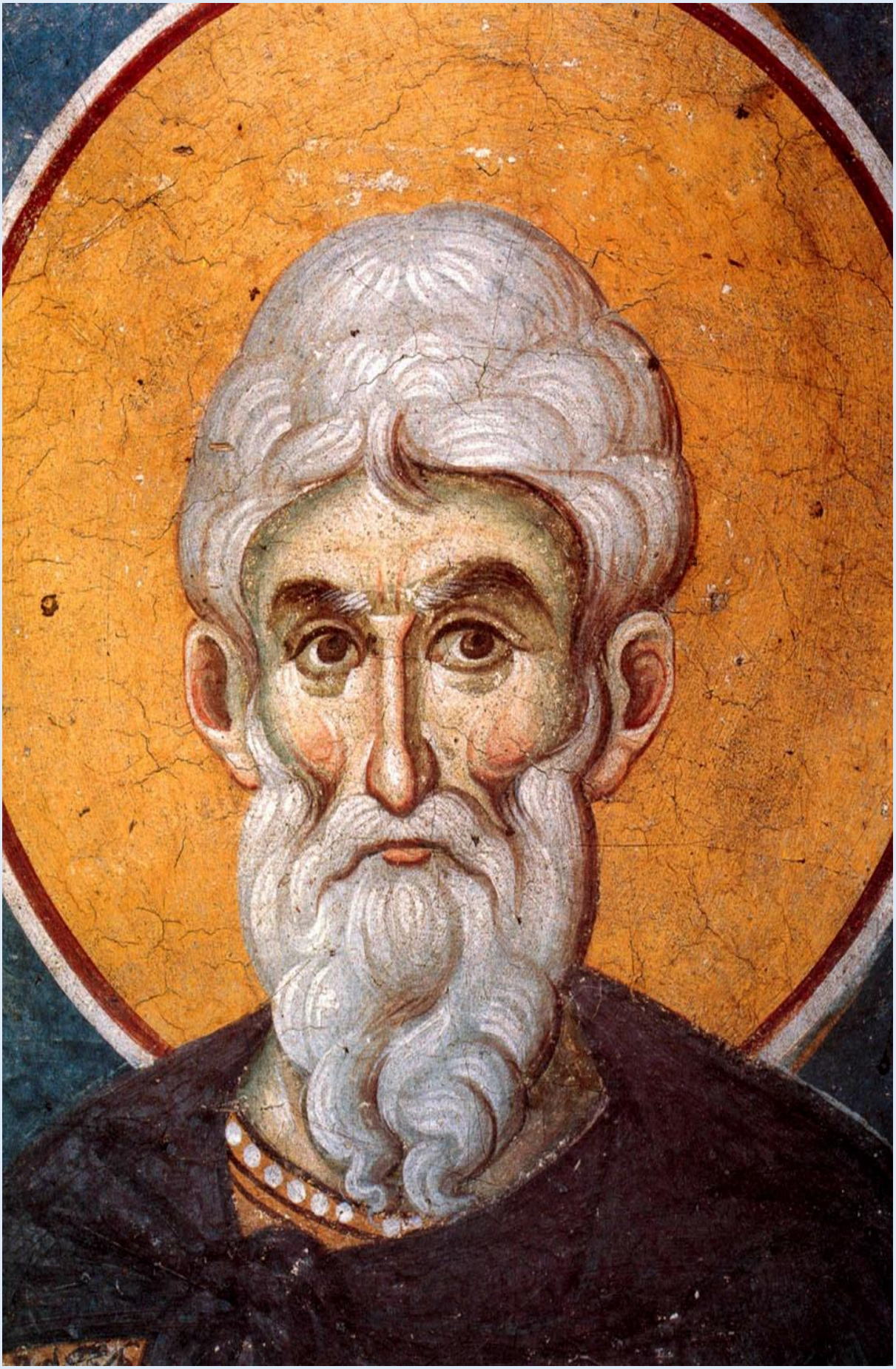
Pentru durerile Sfintilor, care pentru Tine au pătimit, fii Milostiv Doamne si toate durerile noastre le vindecă, Iubitorule de oameni, rugămu-ne Tie.